

FUNDUSZ

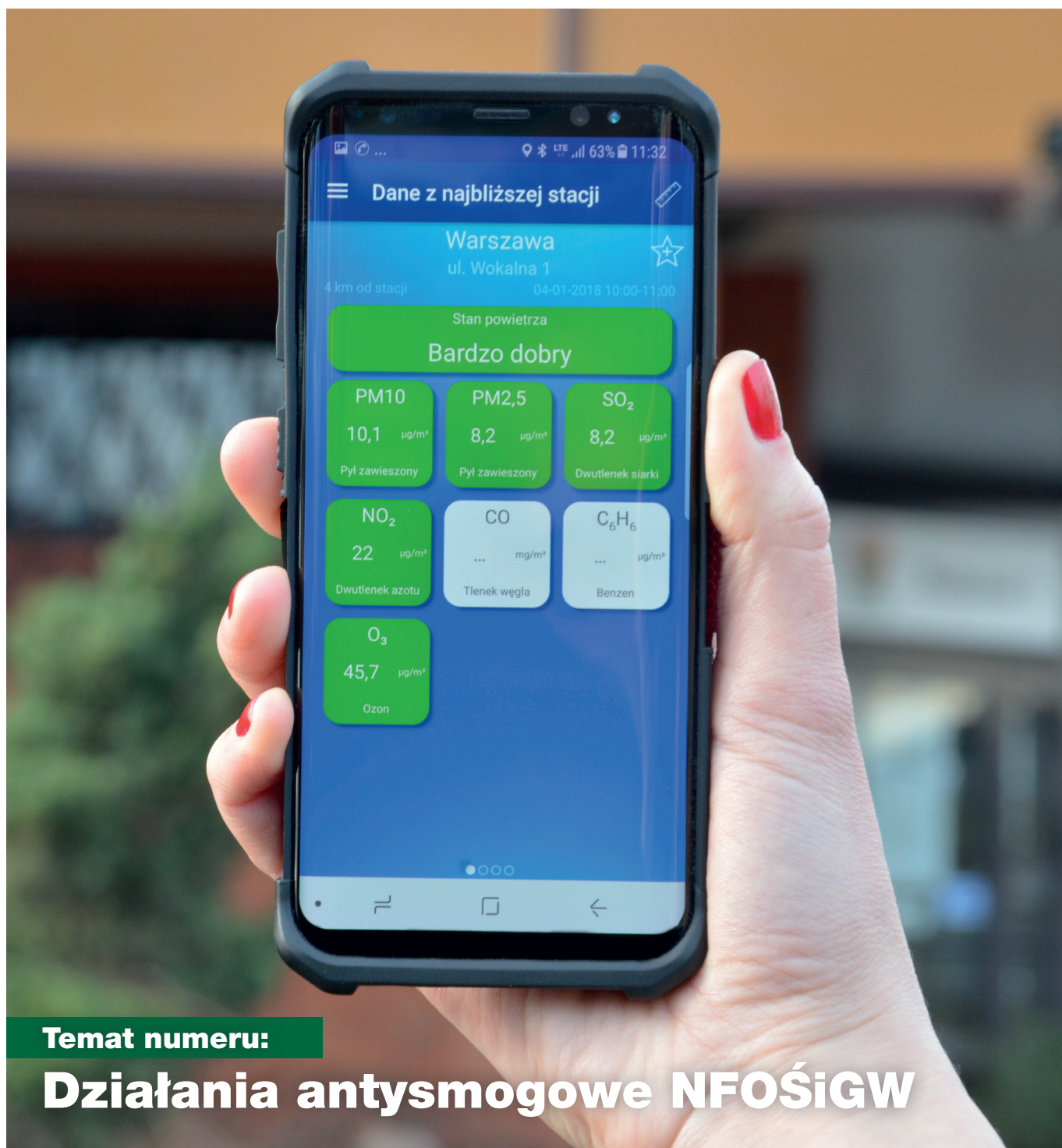
dla

ŚRODOWISKA

Kwartalnik Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Nr 1(2) styczeń-marzec 2018

Temat numeru:

Działania antysmogowe NFOŚiGW

Wydawca

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ul. Konstruktorska 3a
02-673 Warszawa
www.nfosigw.gov.pl
fundusz@nfosigw.gov.pl

Redaktor naczelny

Sławomir Kmiecik

Redaguje

Departament Promocji
i Komunikacji Społecznej

Skład

Paweł Sierny

Adiustacja i korekta

Janina Gwóźdź
Iwona Meger

Druk

Drukarnia Apostolicum

Fot. na okładce

Michał Sobota

Zdjęcia

Archiwum NFOŚiGW
Krzysztof Kuczek
Michał Sobota
MPEC S.A. Kraków (s. 17)
Fotolia (s. 38, 39)

ISSN 2544-4409

© by NFOŚiGW

Dzięki wykorzystaniu ekologicznych papierów **Cocoon Silk** zamiast papierów niemakulaturowych negatywny wpływ na środowisko zmniejszył się:

184 kg mniej odpadów

25 kg mniej gazów cieplarnianych

247 km krótsza podróż samochodem średniej klasy europejskiej

7185 litrów mniej zużytej wody

422 kWh mniej zużytej energii

299 kg mniej zużytego drewna

W numerze:

3 Na wstępie

Aktualności

4 Nabory POIiŚ i NFOŚiGW

Ekorelacje

6 NFOŚiGW kreuje ekologiczną przyszłość Polski

9 Energia z węgla – Polska bez smogu

10 Ekonewsy z kraju i ze świata

Ekologiczne raporty

11 Analizy, opracowania i raporty branżowe

Ekoprasówka

12 Media o NFOŚiGW

Ekoprawo

14 Z prawnego punktu widzenia

Temat numeru

16 Działania antysmogowe NFOŚiGW

Ludzie Funduszu

22 Departament Energii i Innowacji

26 Wydział Budownictwa Energooszczędnego

26 Departament Środków Zagranicznych

Przewodnik po NFOŚiGW

28 Skąd NFOŚiGW bierze pieniądze na finansowanie ochrony środowiska

30 NFOŚiGW: Największe ekologiczne przedsięwzięcia 2017 roku

34 Ekoleksykon (część II)

Z naszej historii

36 Pracownicy o początkach Narodowego Funduszu

Ekoprzyszłość

38 Zapowiedzi wydarzeń pod patronatem NFOŚiGW

Dzień po dniu

40 Kronika działań Funduszu

43 Schemat organizacyjny NFOŚiGW

W lepszej atmosferze...

To już drugi numer naszego kwartalnika „Fundusz dla Środowiska”. Jego pierwsze, inauguracyjne wydanie – co piszę z prawdziwą satysfakcją – spotkało się z bardzo dobrym przyjęciem i przychylnymi opiniami odbiorców. Najpierw podczas Targów Ochrony Środowiska POL-ECO-SYSTEM w Poznaniu, gdzie rozeszła się znaczna część nakładu, a następnie podczas licznych konferencji, szkoleń i spotkań, w czasie których Czytelnicy, zwłaszcza nasi Beneficjenci i Wnioskodawcy, mogli zapoznać się z nowym czasopiśmie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Te pozytywne reakcje utwierdziły nas w przekonaniu, że kwartalnik „Fundusz dla Środowiska” był potrzebny, a jego głównym atutem jest to, że przyczynia się do wypełniania luki informacyjnej dotyczącej działań proekologicznych prowadzonych w Polsce. Bo choć społeczna świadomość w tej dziedzinie ciągle rośnie,

nadal mamy poczucie, że Polacy zbyt mało wiedzą o tym, co i w jakim zakresie NFOŚiGW robi na rzecz ekologii i zrównoważonego rozwoju. Nasze czasopismo, opisując finansowane przez Narodowy Fundusz liczne inwestycje, badania, innowacje, działania edukacyjne i inne przedsięwzięcia służące poprawie środowiska, poszerza wiedzę w tej materii.

Zainteresowanie aktywnością Narodowego Funduszu, który – przypomnę – jest głównym ogniwem polskiego systemu finansowania ochrony środowiska, dysponującym największym potencjałem finansowym w tej sferze, okazuje się na szczęście coraz większe. W 2017 r. nasz Departament Promocji i Komunikacji Społecznej udzielił około 250 odpowiedzi na pytania dziennikarzy, przekazał mediom niemal 200 informacji i komunikatów, zorganizował 16 konferencji i briefingu prasowych oraz 3 wyjazdy studyjne, których efektem było ponad 35 tysięcy publikacji o NFOŚiGW. Kwartalnik

„Fundusz dla Środowiska” wzmacnia ten pozytywny trend, oferując wiarygodne informacje, dane, analizy, statystyki i omówienia – z pierwszej ręki.

W bieżącym wydaniu tematem numeru uczyniliśmy smog, a ściślej – działania na rzecz ochrony oraz poprawy jakości powietrza. W tej kwestii krąży w obiegu publicznym wiele stereotypów, mitów, a nawet świadomych przekłamań, sugerujących, że instytucje państwowe zachowują bierność w walce ze smogiem. My pokazujemy w publikacjach, że jest zgoła inaczej – ochrona atmosfery to bowiem jeden z priorytetów NFOŚiGW.

Jak przystało na pierwsze wydanie kwartalnika w nowym roku, prezentujemy również podsumowania minionych 12 miesięcy. W tym zakresie również idziemy w sukurs Czytelnikom i mediom mającym niedosyt informacji. Życzę zatem przyjemnej i owocnej lektury. ■

Kazimierz Kujda

dr inż. Kazimierz Kujda
Prezes Zarządu NFOŚiGW

Nabory POIŚ i NFOŚiGW

Oprac. ANNA URZYCZYN

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Działanie 1.2 Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach

Budżet: 100 mln zł.

Forma dofinansowania: pomoc zwrotna wraz z możliwością uzyskania premii inwestycyjnej, nabór wniosków do: 30.03.2018 r.

Dla kogo: duzi przedsiębiorcy lub podmioty będące dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE działające na rzecz dużych przedsiębiorstw.

Na co: przebudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie; głęboka, kompleksowa modernizacja energetyczna budynków w przedsiębiorstwach; zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwach przez przebudowę lub wymianę na energooszczędne urządzenia i instalacje technologiczne, oświetlenie, oraz ciągi transportowe linii produkcyjnych; budowa lub przebudowa lokalnych źródeł ciepła (w tym wymiana źródła na instalację OZE); zastosowanie technologii odzysku energii wraz z systemem wykorzystania energii ciepła odpadowego w ramach przedsiębiorstwa.

Poddziałanie 1.3.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej

Budżet: 90 mln zł.

Forma dofinansowania: dotacja, nabór wniosków do: 27.02.2018 r.

Dla kogo: państwowe jednostki budżetowe, szkoły wyższe, administracja rządowa oraz nadzorowane lub podległe jej organy i jednostki organizacyjne.

Na co: głęboka, kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej.

Poddziałanie 1.6.1 Źródła wysokosprawnej kogeneracji

Budżet: 130 mln zł.

Forma dofinansowania: dotacja, nabór wniosków do: 29.01.2018 r.

Dla kogo: przedsiębiorcy, jednostki samorządu terytorialnego oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne, podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych JST nie będące przedsiębiorcami, spółdzielnie mieszkaniowe.

Na co: budowa nowych lub zwiększenie mocy (w wyniku rozbudowy lub przebudowy) istniejących jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w technologii wysokosprawnej kogeneracji w jednostkach kogeneracji o całkowitej nominalnej mocy elektrycznej powyżej 1 MW.

Środki krajowe

OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODNYMI

Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach

Budżet programu: 1,7 mld zł.

Część 1) Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Forma dofinansowania: pożyczka, nabór wniosków do: 20.12.2018 r.

Dla kogo: jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Na co: budowa, rozbudowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych (także w zakresie dotyczącym prze-

tworzenia osadów ściekowych); budowa, rozbudowa lub modernizacja zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej (zakres przedsięwzięć zgodny z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji) wraz z budową przyłączy budynków do kanalizacji sanitarnej realizowanej w ramach przedsięwzięcia będącego przedmiotem wniosku.

Część 2) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

Forma dofinansowania: pożyczka, nabór wniosków do: 20.12.2018 r.

Dla kogo: beneficjenci POIiŚ 2007-2013 oraz 2014-2020, podmioty upoważnione przez ww. beneficjentów do ponoszenia wydatków kwalifikowanych.

Na co: przedsięwzięcia wymienione w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych POIiŚ 2007-2013 lub 2014-2020.

OCHRONA ATMOSFERY

System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme)

Część 2) Gepard – Bezemisyjny transport publiczny

Budżet: pożyczki – 159 mln zł, nabór wniosków do: 30.03.2018 r.

Dla kogo: jednostki samorządu terytorialnego, spółki komunalne, które działają w celu wykonania zadań JST związanych z publicznym transportem zbiorowym, inne podmioty świadczące usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego na podstawie umowy zawartej z JST.

Na co: zakup nowych autobusów elektrycznych, szkolenia kierowców pojazdów publicznego transportu zbiorowego z obsługi bezemisyjnego taboru, modernizacja lub budowa stacji ładowania pojazdów publicznego transportu zbiorowego w zakresie dostosowania do autobusów elektrycznych.

OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I FUNKCJI EKOSYSTEMÓW

Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej

Część 1) Ochrona obszarów i gatunków cennych przyrodniczo

Budżet: 20 mln zł.

Forma dofinansowania: dotacja, nabór wniosków do: 30.03.2018 r.

Dla kogo: jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, podmioty będące właścicielem, użytkownikiem wieczystym lub zarządcą zabytkowych parków i ogrodów, parki narodowe, parki krajobrazowe i ich zespoły, jednostki organizacyjne PGL Lasy Państwowe, uczelnie wyższe, jednostki naukowe w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki.

Na co: przedsięwzięcia związane z odtworzeniem zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz urządzeń i obiektów służących ochronie tych zasobów, zniszczonych w wyniku klęsk żywiołowych lub katastrof naturalnych.

MIĘDZYDZIEDZINOWE

Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki

Część 2) Współfinansowanie projektów w ramach I osi POIiŚ 2014-2020 Zmniejszenie emisyjności gospodarki

Budżet: 500 mln zł.

Forma dofinansowania: pożyczka, nabór wniosków do: 20.12.2018 r.

Dla kogo: beneficjenci I osi POIiŚ 2014-2020, dla których funkcję Instytucji Wdrażającej pełni NFOŚiGW, podmioty upoważnione przez beneficjentów do ponoszenia wydatków kwalifikowanych.

Na co: przedsięwzięcia wymienione w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych POIiŚ 2014-2020.

Część 3) Efektywne systemy ciepłownicze i chłodnicze

Budżet: 2,5 mld zł.

Forma dofinansowania: pożyczka.

Nabór wniosków do: 20.12.2018 r. lub do wyczerpania alokacji środków.

Dla kogo: przedsiębiorcy.

Na co: budowa lub przebudowa jednostek wytwórczych wraz z podłączeniem ich do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej mających na celu doprowadzenie efektywnego systemu ciepłowniczego. ■

NFOŚiGW kreuje ekologiczną przyszłość Polski

DONATA BIENIECKA-POPARDOWSKA

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dysponując dużym potencjałem i dzieląc się swoim wieloletnim doświadczeniem, aktywnie włącza się w ekspercką dyskusję na temat ekologicznych wyzwań przyszłości i kierunków odpowiedzialnego finansowania ochrony środowiska. Okazją do tego są coroczne branżowe wydarzenia organizowane w całym kraju, ale też spotkania na arenie międzynarodowej, gdzie swoją obecność mocno zaznaczają przedstawiciele Narodowego Funduszu.

Ostatni kwartał 2017 r. obfitował w wiele ciekawych i ważnych debat na temat środowiskowej przyszłości i ekorozwoju naszego kraju. Ludzie świata polityki, gospodarki, nauki i biznesu spotykali się, by wymienić się dobrymi praktykami w szeroko pojmowanej ochronie środowiska i gospodarki wodnej. W dyskusjach udział brali także pracownicy NFOŚiGW, często inicjując tematy branżowych paneli, sesji czy szkoleń. Trzeba tu wspomnieć o najważniejszych „ekologicznych” polemikach, które miały miejsce podczas: Międzynarodowych Targów Ochrony Środowiska POL-ECO-SYSTEM, III Ogólnopolskiego Szczytu Gospodarczego, Kongresu 590 czy 23. Sesji Konferencji Stron Konwencji Klimatycznej COP23.

POL-ECO-SYSTEM w Poznaniu

Dzień informacyjno-szkoleniowy z udziałem obecnych i przyszłych beneficjentów, seminarium na temat gospodarki wodno-ściekowej, konferencja prasowa Zarządu NFOŚiGW połączona z ogłoszeniem laureatów konkursu „Eko Dziennikarz”, a ponadto trzy branżo-

we panele dyskusyjne – tak w dużym skrócie można podsumować aktywności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na branżowych targach POL-ECO-SYSTEM, które odbyły się w dniach 17-19 października 2017 r. w Poznaniu. Specjalnie na tę okazję przygotowano tzw. ekosferę, gdzie m.in. Narodowy Fundusz, ale też Ministerstwo Środowiska czy Bank Ochrony Środowiska pre-

zentowały swoją działalność i dorobek. To w tym miejscu odbyły się wszystkie ważne spotkania, stanowiące płaszczyznę wymiany informacji, doświadczeń i poglądów w tematyce ekologii.

W przeddzień targów, do stolicy Wielkopolski przyjechało kilkaset osób z całego kraju, by uczestniczyć w pięciu szkoleniach NFOŚiGW, dotyczących: oferty finansowanej i wsparcia doradczego z zakresu efektywności energetycznej i OZE, gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach, wnioski o dofinansowanie z programu LIFE w ramach podprogramów na rzecz środowiska i klimatu, kompleksowego wsparcia rozwoju gospodarki niskoemisyjnej oraz unijnej pomocy w obszarze poprawy jakości środowiska miejskiego i gospodarki odpadami komunalnymi.

NFOŚiGW DOCENIŁ EKO DZIENNIKARZY

Michał Boroń, dziennikarz Polskiej Agencji Prasowej; Ewa Szekalska, redagująca branżowy portal teraz-srodowisko.pl oraz Piotr Pająk z tematycznego portalu gramwzielone.pl otrzymali nagrodę NFOŚiGW w pierwszej edycji konkursu „Eko Dziennikarz”.

Laureatów ogłoszono podczas konferencji prasowej Zarządu Funduszu w trakcie targów POL-ECO-SYSTEM w Poznaniu 17 października 2017 r.

Ideą konkursu było wyróżnienie publikacji i uhonorowanie dziennikarzy popularyzujących w mediach aktywność, dokonania i osiągnięcia Funduszu w dziedzinie szeroko rozumianej ekologii. Warunkiem udziału było nadesłanie publikacji, które ukazały się w mediach między 1 stycznia a 31 grudnia 2016 r. Do NFOŚiGW wpłynęło kilkadziesiąt zgłoszeń, na podstawie których przyznano trzy równorzędne wyróżnienia (po 5 tys. zł).

Kolejnych ekodziennikarzy Narodowy Fundusz nagrodzi w 2018 r. za publikacje z poprzedniego roku.

Inauguracja dnia informacyjno-szkoleniowego NFOŚiGW w przeddzień targów POL-ECO-SYSTEM w Poznaniu

NFOŚiGW zorganizował seminarium pt. „Nauka na rzecz wzmocnienia polskiej oferty dotyczącej przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno-ściekowej” z udziałem naukowców, projektantów, producentów i wykonawców, działających w obszarze gospodarki wodno-ściekowej. Blisko 50 osób przysłuchiwało się dyskusji na temat budowy i promocji polskiej marki w branży wodno-ściekowej, podniesienia konkurencyjności polskich przedsiębiorców oraz promocji i upowszechniania dorobku polskiej myśli naukowo-technicznej w tym obszarze. Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda w wystąpieniu podsumowującym zapowiedział kontynuację tego typu spotkań oraz przeprowadzenie analiz w Narodowym Funduszu pod kątem wdrożenia ewentualnego programu priorytetowego wspierającego innowacje wod-kan.

Ważnym punktem obecności Narodowego Funduszu na poznańskich targach były także trzy panele dyskusyjne o innowacjach, efektywności energetycznej i OZE oraz współpracy w obszarze gospodarki wodno-ściekowej z Ukrainą, które w sumie zgromadziły ponad 160 osób. Szczegóły ich prze-

bieg zrelacjonowano na stronie internetowej Funduszu www.nfosigw.gov.pl.

OSG 2017 w Siedlcach i Kongres 590 w Rzeszowie

III Ogólnopolskiemu Szczytowi Gospodarczemu, który odbył się w dniach 19-20 października 2017 r. w Siedlcach, towarzyszyło hasło „Państwo – Gospodarka – Bezpieczeństwo”, które prowokowało do rozmów na temat rozwoju gospodarczego naszego kraju. Narodowy Fundusz był patronem wydarzenia.

W ramach Szczytu Prezes Zarządu Kazimierz Kujda wziął udział w sesji plenarnej „Filary polskiej gospodarki przyszłości: biznes – nauka – samorząd”, której gościem był Minister Środowiska prof. Jan Szyszko, który mówił o kwestiach związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym oraz o wprowadzonym – we współpracy z NFOŚiGW – pilotażowym projekcie, mającym na celu upowszechnienie doświadczeń we wdrażaniu GOZ na poziomie gminy.

Ponadto wspólnie z Wiceprezesem Rady Ministrów, Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. Piotrem Glińskim i Ministrem Energii Krzysztofem Tchórzewskim, Prezes

Narodowego Funduszu otworzył sesję „Z energią na ty”, współorganizowaną przez NFOŚiGW.

Z kolei Zastępca Prezesa Zarządu NFOŚiGW Artur Michalski wraz z Dyrektorem Departamentu ds. Programu LIFE i Projektu Doradztwa Energetycznego Wacławem Bilnickim wzięli udział w panelu „My doradzamy – Ty oszczędzasz!”, a pracownicy Wydziału ds. Programu LIFE uczestniczyli w sesji „Innowacyjność w praktyce”.

Podczas wieczornej gali w Siedlcach, NFOŚiGW został uhonorowany – za działania na rzecz ekorozwoju Polski – statuetką „Bursztyn Polskiej Gospodarki 2017”. To nagrody przyznawane osobom, instytucjom, firmom za szczególne działania w zakresie rozwoju i bezpieczeństwa polskiej gospodarki w kraju i za granicą.

W ramach Kongresu 590, który miał miejsce 16-17 listopada 2017 r. w Jasionce koło Rzeszowa, Dyrektor Wacław Bilnicki wziął udział w minipanelu „Gazety Polskiej” na temat źródeł finansowania wdrażania nowych technologii dotyczących efektywności energetycznej i OZE, mających na celu ochronę środowiska.

Szczyt klimatyczny ONZ – COP23 w Bonn

O unikatowym systemie finansowania działań na rzecz ochrony środowiska w Polsce mówił Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Kazimierz Kujda podczas szczytu klimatycznego ONZ – COP23, który odbył się w dniach 6-17 listopada 2017 r. w niemieckim Bonn. Polskiej delegacji przewodniczył Minister Środowiska prof. Jan Szyszko. Prezydencję nad ubiegłoroczną konferencją sprawowało Fidzi.

Funkcjonowanie NFOŚiGW oraz jego kluczowa rola w finansowaniu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w Polsce było tematem jednego z polskich wydarzeń towarzyszących konferencji COP23.

Prezes Zarządu NFOŚiGW w wystąpieniu podkreślił, że Narodowy Fundusz wspiera politykę ekologiczną państwa, angażując w to zarówno środki własne, jak i fundusze europejskie, a także zagraniczne mechanizmy finansowania ochrony środowiska w Pol-

Wystąpienie Prezesa NFOŚiGW Kazimierza Kujdy podczas Ogólnopolskiego Szczytu Gospodarczego w Siedlcach

sce. Udziela dofinansowania głównie w formie dotacji i preferencyjnych pożyczek. Na wsparcie mogą liczyć m.in.: inwestycje związane z efektywnym wykorzystaniem energii, odnawialnymi źródłami energii, projekty związane z gospodarką wodno-ściekową i gospodarką odpadami, projekty z zakresu mikroenergetyki, takie jak:

kolektory słoneczne, pompy ciepła i ogniwa fotowoltaiczne.

Konferencja Stron Konwencji Klimatycznej COP to najważniejsze międzynarodowe wydarzenie dotyczące zmian klimatu. Kolejny szczyt klimatyczny COP24 odbędzie się pod przewodnictwem Polski w grudniu 2018 r. w Katowicach. ■

NFOŚiGW Z TRZEMA NAGRODAMI

„Bursztyn Polskiej Gospodarki 2017”, statuetka za propagowanie odnawialnych źródeł energii oraz okolicznościowy medal „Zasłużony dla Grupy Azoty S.A.” – to trzy wyróżnienia, którymi w październiku minionego roku doceniono Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda otrzymał wyróżnienie „Bursztyn Polskiej Gospodarki 2017” za konsekwentne i skuteczne działania wspierające projekty realizowane przez samorządy, przedsiębiorstwa, podmioty publiczne i organizacje społeczne w zakresie polskiego systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Gala wręczenia nagród miała miejsce 19 października 2017 r. w Siedlcach w czasie III edycji Ogólnopolskiego Szczytu Gospodarczego.

Z kolei statuetkę i certyfikat – za propagowanie odnawialnych źródeł energii – przyznane przez Fundację Ośrodek Wspierania Ekologii, 18 października 2017 r. odebrał Wiceprezes Zarządu NFOŚiGW Artur Michalski. Narodowy Fundusz uznano za najbardziej ekologiczną instytucję finansową, która działa od 1989 r. i jest głównym ogniwem polskiego systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, czemu służą stabilne przychody, doświadczony kadry oraz wypracowane formy współpracy z beneficjentami.

Natomiast wcześniej, 6 października 2017 r., okolicznościowy medal dla NFOŚiGW „Zasłużony dla Grupy Azoty S.A.” odebrał Wiceprezes Zarządu Dominik Bąk. Odbyło się to w Tarnowie podczas gali jubileuszowej z okazji 90-lecia koncernu, który jest beneficjentem Narodowego Funduszu. ■

Energia z węgla – Polska bez smogu

DONATA BIENIECKA-POPARDOWSKA

„Energia z węgla – Polska bez smogu. NFOŚiGW na rzecz jakości powietrza” – to hasło, które towarzyszyło kilkunastu dziennikarzom podczas zorganizowanego przez Narodowy Fundusz w Małopolsce i na Górnym Śląsku *study tour*. Była to już trzecia wizyta studyjna mediów u beneficjentów NFOŚiGW w minionym roku. Poprzednie dotyczyły wielkich inwestycji w geotermię i gospodarkę wodną.

Podróż studyjna odbyła się w dniach 5-6 grudnia 2017 r., a rozpoczęła ją konferencja prasowa Zarządu NFOŚiGW w Krakowie, w której uczestniczyli m.in.: Prezes NFOŚiGW Kazimierz Kujda, Zastępca Prezesa NFOŚiGW Artur Michalski i Prezes WFOŚiGW w Krakowie Małgorzata Mrugała.

Obecni byli także przedstawiciele małopolskich i śląskich mediów, zainteresowani antysmogowymi działaniami Narodowego Funduszu. Krakowska telewizja publiczna w swojej relacji ze spotkania zaznaczyła, że brudne powietrze to jeden z najbardziej bolesnych problemów województwa małopolskiego i choć na poprawę jego jakości – w ciągu ostatnich 26 lat – Fundusz wydał ponad 1,5 mld zł, to wciąż jest wiele do zrobienia. Przy tej okazji TVP3 Kraków zacytowała Prezesa Kazimierza Kujdę, którego wypowiedź mocno wybrzmiała na konferencji prasowej. „Najbardziej efektywnym wydawaniem pieniędzy publicznych jest budowa sieci ciepłowniczej. To jest dużo bardziej efektywne niż zamiana pieców w domach jednorodzinnych” – zaznaczył Prezes. Tego samego zdania był Wiceprezes Artur Michalski, który 5 grudnia gościł w wieczornym studiu „Kroniki” w TVP3 Kraków.

Uczestnicy wyjazdu studyjnego, po zapoznaniu się z dotychczasowymi i obecnymi aktywnościami Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu w zakresie ochrony powietrza, odwiedzili w następnej kolejności beneficjentów NFOŚiGW, którzy poprzez realizację swoich przedsięwzięć włączają się w batalię o czyste powietrze nad Małopolską i Górnym Śląskiem.

Podróż po tych miejscach odbyła się autobusem elektrycznym, dzięki uprzejmości Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Krakowie, gdzie dziennikarze zapoznali się z zakresem prac modernizacyjnych i rozwojowych przedsiębiorstwa w oparciu o umowy z NFOŚiGW (działanie 1.5 i poddziałanie 1.6.2 w ramach POIiŚ). Kolejnym punktem programu była wizyta w krakowskim uzdrowisku Swoszowice. Tam o idei i zaletach bezwonnego, niskoemisyjnego węgla opowiadali m.in. mieszkańcy, uczestniczący w projekcie pilotażowym NFOŚiGW pn. *Gekon – Błękitny węgiel*. Przedstawiciele prasy, radia, telewizji i internetowych portali odwiedzili także Laboratorium Państwowego Monitoringu WIOŚ oraz

Krajowe Laboratorium Referencyjne i Wzorcujące GIOŚ w Krakowie. Była to sposobność do poznania historii, organizacji i działania małopolskiego Systemu Monitoringu Jakości Powietrza. Z kolei o badaniach z obszaru czystych technologii węglowych, czystego spalania węgla, otrzymywania energii z odpadów, a także o badaniach emisyjnych węglowych kotłów CO dla gospodarki komunalnej dyskutowano w Instytucie Chemicznej Przeróbki Węgla i Centrum Czystych Technologii Węglowych w Zabrze. Media gościły jeszcze we wspieranej przez NFOŚiGW Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego w Bytomiu. A *study tour* zakończył się pobytem na Śląskim Uniwersytecie Medycznym, która to uczelnia rozpoczęła, po otrzymaniu unijnej dotacji, termomodernizację obiektów Zakładów Teorii Medycyny w Katowicach-Ligocie.

Wyjazdy studyjne NFOŚiGW są inicjatywą Departamentu Promocji i Komunikacji Społecznej. Ich efektem są doniesienia medialne na temat działalności Narodowego Funduszu. To także jedna z niewielu okazji do pokazania dziennikarzom z bliska i „od kuchni” konkretnych ekologicznych przedsięwzięć w całej Polsce, które dzięki krajowym i unijnym dofinansowaniom mają niebagatelny wpływ na lepszą jakość życia mieszkańców miast, miasteczek i wsi. ■

Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda podczas wywiadu dla TVP3 Kraków ws. finansowania walki ze smogiem

Ekonewsy z kraju i ze świata

JOANNA HEYDA

Innowacyjna technologia z użyciem wyjątkowych minerałów – perowskitów rozwija się dynamicznie w Polsce, tymczasem Japończycy zapowiadają wodorową hybrydę jako samochód przyszłości. Czy te nowości technologiczne będą dostępne dla każdego? A jeśli tak, to kiedy? Sprawdzaliśmy to w mediach branżowych.

Ogniwa fotowoltaiczne mini – elastyczne, lekkie, przezroczyste i... drogie

Olga Malinkiewicz, młoda polska fizyczka, jest autorką przełomowego odkrycia – opracowała metodę produkcji ogniw fotowoltaicznych z użyciem perowskitów. Dzięki ich zastosowaniu możliwe będą nietypowe formy i niewielkie rozmiary ogniw fotowoltaicznych. Za to osiągnięcie Prezydent Andrzej Duda odznaczył ją Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi dla rozwoju nauki polskiej.

Perowskity są znane od pierwszej połowy XIX w. i naturalnie występują w górach Uralu, ale można je także wyprodukować w laboratorium. Dzięki temu być może uda się uruchomić masową produkcję paneli fotowoltaicznych, które będą lekkie, elastyczne i przezroczyste, a także wydajniejsze. Ogniwa fotowoltaiczne produkowane z wykorzystaniem perowskitów mogą zastąpić dotychczasowe z grafenem i krzemem, a nawet otworzyć zupełnie nowy rozdział wykorzystania energii słonecznej. Są już prowadzone eksperymenty nad umieszczaniem ogniw fotowoltaicznych, dzięki tzw. technologii niskotemperaturowej, na powierzchni ścian, szyb czy smartfonów, a nawet tkanin. Perowskity umożliwiają bowiem łatwe łączenie ogniw z różnymi

powierzchniami. Można sobie zatem wyobrazić samowystarczalne energetycznie telefony, domy, a być może i samochody. Pozostają jednak dwa zasadnicze problemy – długotrwałość i kosztowna technika ich wytworzenia oraz zagrożenie dla środowiska naturalnego w związku z zawartością ołowiu.

Wodór i hybryda, czyli Japończycy w wyścigu o elektryczny samochód przyszłości

Toyota i Mazda mają współpracować nad stworzeniem nowej generacji akumulatorów, które będą miały znacznie krótszy czas ładowania, a dzięki nim samochody elektryczne będą zdolne do pokonywania większych dystansów. Projekt ma trwać do 2020 r. Popyt na rynku aut elektrycznych rośnie na tyle, aby zachęcać producentów do konsolidacji sił, a nawet zmian właścicielskich – Toyota i Mazda wymieniły się pakietami udziałów. Toyota ma za sobą szereg doświadczeń i przez ostatnie 20 lat przeszła od samochodów benzynowo-elektrycznych, ciągle je ulepszając, do aut typu plug-in. Japończycy deklarują, że do 2050 r. wszystkie samochody Toyoty mają mieć zerową emisję spalin.

W eksploatacji dostępnych samochodów elektrycznych największą barierą jest długi czas ładowania, wynoszący nawet kilkanaście godzin. Samochody napędzane wodorem mają znacznie

większy zasięg (nawet 700 km) i kilkunastominutowy czas ładowania. Dodatkowo współpraca Mazdy i Toyoty to wzmocnienie technologiczne obu firm, które także pracują nad autami wodorowymi na prąd. Przykładem jest, już w seryjnej produkcji, Mirai – samochód elektryczno-wodorowy, który uzyskuje prąd z reakcji w ogniwach paliwowych wodoru, zgromadzonego w baku z tlenem.

Wygląda na to, że trzeba intensywnie rozbudowywać sieć ładowania nie tylko samochodów elektrycznych, ale także napędzanych paliwem na bazie ogniw wodorowych. Według szacunków Międzynarodowej Agencji Energii w 2016 r. liczba samochodów elektrycznych na świecie przekroczyła 2 mln, a według prognoz w latach 2030-2040 może być ich już 100 mln. Hybryd jest w Polsce prawie 20 tys. European Automobile Manufacturers Association (ACEA) wskazuje, że w 2016 r. w UE zarejestrowano ponad 155 tys. samochodów z napędem elektrycznym (w Polsce ok. 0,5 tys.). Pisaliśmy niedawno o elektrycznym samochodzie dostawczym, który przygotowuje firma URSUS – czekamy na kolejne polskie akcenty w elektryzującym wyścigu. ■

Analizy, opracowania i raporty branżowe

Oprac. WOJCIECH STAWIANY

■ World Energy Outlook 2017 r.
Raport (XI 2017) Międzynarodowej Agencji Energetyki,
www.iea.org

Wzrost produkcji ropy i gazu w Stanach Zjednoczonych, duże spadki kosztu energii odnawialnej i postępująca elektryfikacja sektora energetycznego – te zjawiska jako kluczowe dla globalnej energetyki wymienia Międzynarodowa Agencja Energetyczna. Boom na węgiel już się skończył – jak tłumaczy MAE – w obliczu braku wielkoskalowych technologii wychwytywania, wykorzystania i gromadzenia dwutlenku węgla. Kluczowe dla globalnego sektora energetycznego są przemiany zachodzące w energetyce Chin, które intensywnie inwestują w czyste źródła energii.

■ Greenhouse gas emissions across EU drop slightly in 2016
Raport (XI 2017) EEŚ/EEA,
www.eea.europa.eu/highlights/greenhouse-gas-emissions-a-cross-eu

W 2016 r. emisje gazów cieplarnianych w całej Unii Europejskiej zmniejszyły się skromnie – zgodnie z szacunkami opublikowanymi w najnowszych ocenach tendencji i prognoz klimatycznych podanych przez Europejską Agencję Środowiska (EAŚ/EEA). Szacunki potwierdzają, że UE jest na dobrej drodze do osiągnięcia wyznaczonego celu redukcji emisji na 2020 r. Potrzeba jednak więcej pracy, aby osiągnąć określone cele długoterminowe.

■ Rocznik Statystyczny GUS „Gospodarka paliwowo-energetyczna w latach 2015 i 2016”

Rocznik (X 2017),
www.stat.gov.pl

Syntetyczny bilans energii, bilanse przemian energii oraz bilanse poszczególnych nośników. Zużycie bezpośrednie energii w gospodarstwach domowych i u pozostałych odbiorców. Zużycie energii na wybrane wyroby i kierunki użytkowania. Ceny zakupu wybranych nośników energii. Informacje publikowane w jednostkach naturalnych i w jednostkach energii (TJ) w cenach zbytu według wybranych nośników energii.

■ Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w Polsce 2014-2016
Raport (X 2017) Głównego Urzędu Statystycznego,
www.stat.gov.pl

W latach 2014-2016 aktywność innowacyjną wykazało 20,3% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 14,5% przedsiębiorstw usługowych. Nakłady na działalność innowacyjną poniesione w 2016 r. wyniosły 28 304,7 mln zł w przedsiębiorstwach przemysłowych oraz 10 706,2 mln zł w przedsiębiorstwach usługowych. W 2016 r. udział przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych, wprowadzonych na rynek w latach 2014-2016, w przychodach ogółem wyniósł w przedsiębiorstwach przemysłowych 8,1%, a w usługowych – 3,9%.

■ Renewables 2017 – Prezentacja Międzynarodowej Agencji Energetyki/IEA

Prezentacja (X 2017),
www.iea.org/publications/renewables2017

W ubiegłym roku nowe moce fotowoltaiczne (PV) na całym świecie wzrosły o 50%, osiągając ponad 74 GW, przy czym Chiny stanowią prawie połowę tej ekspansji. Po raz pierwszy wzrost PV nastąpił szybciej niż jakiegokolwiek inne paliwo, przewyższając wzrost netto w węglu.

■ Elektromobilni.pl. Pojazdy elektryczne dostępne w Polsce (PSPA i Obserwatorium Rynku Paliw Alternatywnych)

Raport (X 2017),
www.elektromobilni.pl

Pierwsze w Polsce, tak kompleksowe zestawienie e-pojazdów zawiera specyfikację 42 samochodów – 15 w pełni elektrycznych (BEV) i 27 hybryd typu plug-in (PHEV). Uwzględnia auta, które są w stałej ofercie w Polsce.

■ Air quality in Europe
Raport (X 2017) EEŚ/EEA,
www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2017

Raporty Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska o jakości powietrza w Europie przedstawiają regularne oceny emisji zanieczyszczeń do atmosfery, ich koncentracji i związanych z nimi skutków dla zdrowia i środowiska. ■

Media o NFOŚiGW

Oprac. DONATA BIENIECKA-POPARDOWSKA

Ponad siedem tysięcy razy w minionym kwartale media publikowały informacje o działalności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W środkach masowego przekazu najczęściej dyskutowano o przyczynach i możliwościach zwalczania smogu. Pozostałe doniesienia dziennikarzy w dużej mierze skupiły się na licznych ekologicznych projektach (szczególnie wodno-kanalizacyjnych), którym Narodowy Fundusz przyznał dofinansowania unijne lub krajowe.

Oto wybór fragmentów ważniejszych przekazów medialnych, które ukazały się na przestrzeni od października do grudnia 2017 r.

Miliardy na walkę ze smogiem

GAZETA POLSKA CODZIENIE

(11.12.2017)

NFOŚiGW do 2020 r. na poprawę jakości powietrza wyda 10 mld zł. „Walczymy ze smogiem od dawna, tyle że wcześniej stosowaliśmy w tym obszarze inne nazewnictwo. Obecnie używamy pojęcia *działania antysmogowe*. Ważne, że wyniki tej walki są imponujące” – wyjaśnia Prezes NFOŚiGW Kazimierz Kujda.

NFOŚiGW inwestuje w ochronę Bałtyku

NETKA.GDA.PL

(11.12.2017)

62 mln zł kosztować będzie modernizacja i rozbudowa gospodarki ściekami w Międzyzdrojach (...), z czego 32 mln zł pokryje NFOŚiGW z unijnego budżetu.

Energia z węgla – Polska bez smogu

TVP3 KRAKÓW – KRONIKA

(5.12.2017)

Brudne powietrze to jeden z najbardziej bolesnych problemów wojewódz-

stwa małopolskiego i choć na poprawę jakości powietrza w ciągu ostatnich 26 lat NFOŚiGW wydał ponad 1,5 mld zł, to wciąż jest wiele do zrobienia. „Najbardziej efektywnym wydaniem pieniędzy publicznych jest budowa sieci ciepłowniczej. To jest dużo bardziej efektywne niż zamiana pieców w domach jednorodzinnych” – mówi Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda.

Droga do czystego środowiska

PORTALSAMORZADOWY.PL

(1.12.2017)

Promowanie postaw ekologicznych oraz podnoszenie świadomości środowiskowej ogółu społeczeństwa, w tym również organów sądowych, organów ścigania i organów kontroli – takie są cele programu, który realizować będzie Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. *Droga do czystego środowiska* to edukacyjno-promocyjny program, który Unia Europejska dofinansuje kwotą blisko 5,2 mln zł. (...) Umowę w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, działanie 2.4. *Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna*, podpisano w budynku Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Budownictwo drewnianych domów

TVP1 – MAGAZYN ROLNICZY

(30.11.2017)

„NFOŚiGW przygotowuje ofertę opartą o środki krajowe, które będą wspierać budowę domów drewnianych. Będą dystrybuowane przede wszystkim za pośrednictwem wojewódzkich funduszy ochrony środowiska, które też będą – jak sądzę – chciały finansować te przedsięwzięcia, ale też za pośrednictwem banków, a najbardziej wyspecjalizowanym do tych celów jest Bank Ochrony Środowiska” – mówi Wiceprezes NFOŚiGW Artur Michalski.

NFOŚiGW zapala zielone światło dla błękitnego węgla

POLSKIE RADIO KRAKÓW

(29.11.2017)

Fundusz wstępnie zgodził się na finansowanie systemu dopłat do paliwa, które po spaleniu emituje do atmosfery o 90% mniej zanieczyszczeń. (...) Eksperyment na początku obejmie Sądcczyznę.

Geotermia sposobem na smog

NIEDZIELA

(26.11.2017)

Zasoby geotermalne są wielką szansą dla ochrony środowiska w Polsce. Nie ma bowiem czystszej energii niż po-

kłady gorącej wody z wnętrza ziemi. „To stałe źródło energii bez względu na to, czy wieje wiatr, czy świeci słońce” – mówi prof. Jan Szyszko, minister środowiska.

Mazowiecka rewolucja wodno-ściekowa

TVP3 WARSZAWA – TELEWIZYJNY KURIER WARSZAWSKI (24.11.2017)

Ponad miliard złotych trafi do Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Warszawie. Stamtąd pieniądze popłyną głównie do stolicy, ale także do Pruszkowa i Wieliszewa koło Serocka. (...) Będzie realizowany VI już etap wodno-ściekowego przedsięwzięcia. NFOŚiGW dofinansuje go kwotą 637 mln zł z Funduszu Spójności. (...) „Projekty realizowane w zakresie gospodarki wodno-ściekowej służą temu, aby wody w polskich rzekach były czyste i żebyśmy mieli czystą wodę użytkową” – powiedział Prezes NFOŚiGW Kazimierz Kujda.

2 mld na wod-kan

SAMORZAD.PAP.PL (22.11.2017)

Do końca roku (2017 – przyp. red.) NFOŚiGW podpisze umowy na ponad 1,8 mld zł unijnego dofinansowania na gospodarkę wodno-ściekową w 31 miastach. Inwestycje będą realizowane m.in. w Warszawie, Poznaniu, Radomiu, Lublinie i we Wrocławiu.

NFOŚiGW przekaze unijne 21,6 mln zł na trzy parki w stolicy

TVP3 WARSZAWA – TELEWIZYJNY KURIER WARSZAWSKI (22.11.2017)

NFOŚiGW podpisał umowę na renowację trzech parków w Warszawie o symbolice historycznej. To Park Cichociemnych, Park Akcji „Burza” i Fort Włochy. (...) „Ten projekt jest bardzo

ważny ze względu na to, że pozwala przywrócić Warszawie miejsca, które z jednej strony są ważne historycznie, ale z drugiej strony są ważne z punktu widzenia rekreacji, wypoczynku” – mówi Wiceprezes NFOŚiGW Roman Wójcik.

Ponad 42 mln zł na siedem ekologicznych inicjatyw Podlasia

SWIATOZE.PL (20.11.2017)

Cztery projekty na terenie Łomży: rozbudowa oczyszczalni ścieków i ciepłowni miejskiej, rewitalizacja Parku Jana Pawła II oraz przebudowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, a ponadto zagospodarowanie i rozwój terenów zieleni w Bielsku Podlaskim oraz doposażenie Ochotniczej straży pożarnej w Grajewie i Kolnie – to przedsięwzięcia, które w sumie otrzymają ponad 42 mln zł wsparcia ze środków unijnych i krajowych, którymi dysponuje NFOŚiGW. Podpisanie umów w tej sprawie odbyło się 20 listopada w czasie konferencji NFOŚiGW z udziałem energetycznego w Białymstoku.

Kierunek: energia odnawialna

NASZ DZIENNIK (17.11.2017)

Podczas szczytu klimatycznego w Bonn wiele miejsca poświęcono energii odnawialnej, zwłaszcza geotermii. „Polski potencjał geotermalny możemy liczyć w miliardach ton odpowiednika ropy naftowej. To są olbrzymie potencjały. (...) Co najmniej 30-40 dużych miast w Polsce można ogrzać geotermią zaraz po odwierceni” – mówi ekspert w tej dziedzinie, dr inż. Piotr Długosz.

NFOŚiGW wzorem finansowania ochrony środowiska

TV TRWAM – INFORMACJE DNIA (15.11.2017)

„Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej może

być wzorem, w jaki sposób można finansować ochronę środowiska” – podkreśla Tomasz Chruszczow, szef SBI, ważnego organu pomocniczego UNFCCC (Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu).

Dofinansowanie na energooszczędne oświetlenie

GRAMWZIELONE.PL (10.11.2017)

NFOŚiGW przygotowuje program priorytetowy *Sowa – LED w oświetleniu zewnętrznym* przewidujący dofinansowanie na montaż energooszczędnego oświetlenia. Warunek to ograniczenie zużycia energii przynajmniej o 40%.

Unijne pieniądze na rozbudowę systemów geotermalnych

PROGRAM 1 POLSKIEGO RADIA – WIADOMOŚCI (7.11.2017)

Geotermia Podhalańska S.A. i Geotermia Toruń Sp. z o.o. podpisały z NFOŚiGW umowę na realizację projektów geotermalnych. Koszt inwestycji obu spółek sięgnie blisko 30 mln zł.

GOZ zmierza do polskich gmin

PORTALKOMUNALNY.PL (27.10.2017)

„Uruchomiliśmy program pilotażowy dla pięciu gmin: Krasnobród (woj. lubelskie), Tuczno (woj. zachodniopomorskie), Wieluń (woj. łódzkie), Łukowica (woj. małopolskie), Sokoły (woj. podlaskie) dotyczący wdrażania gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ). W ramach programu wybrane gminy mają wypracować i przetestować maksymalne wykorzystanie wszystkich odpadów w ramach obiegu zamkniętego” – mówi Wiceprezes NFOŚiGW Roman Wójcik. ■

Z prawnego punktu widzenia

DARIUSZ HOŁUB

Poniżej zaprezentowano najważniejsze informacje o ustawach i rozporządzeniach, które niedawno weszły w życie lub zostały opublikowane, a mają wpływ na działalność Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Dnia 11 października 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 15 września 2017 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. poz. 1888).

Zarządom wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej przyznano kompetencje do określania organizacji wewnętrznej biur tych funduszy. Wprowadzono też upoważnienie dla Ministra Środowiska do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego trybu działania organów wojewódzkich funduszy oraz sposobu udzielania pełnomocnictw, w celu ujednoczenia procedur we wszystkich WFOŚiGW.

Dotychczas w statutach poszczególnych wojewódzkich funduszy powyższe kwestie były różnie normowane, stąd potrzeba wprowadzonych zmian.

Ustawą uregulowano także skutki niewykonania przez: (1) radę nadzorczą WFOŚiGW obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. poz. 898) (*tj. skutki nieskierowania do zarządu województwa wniosku o powołanie członków zarządu wojewódzkiego funduszu*); (2) zarząd województwa dyspozycji art. 3 ust. 5 przywołanej ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. (*tj. skutki niepowołania członków zarządu wojewódzkiego funduszu, zgodnie z wnioskiem rady nadzorczej WFOŚiGW*).

Od 14 października 2017 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Energii z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu sporządzania audytu efektywności energetycznej oraz metod obliczania oszczędności energii (Dz. U. poz. 1912).

W rozporządzeniu określono: (1) szczegółowy zakres i sposób sporządzania audytu efektywności energetycznej, (2) wzór karty audytu, (3) szczegółowy sposób i tryb wyrywkowej weryfikacji audytu efektywności energetycznej, (4) dane i metody, które mogą być wykorzystywane przy określaniu i weryfikacji uzyskanych oszczędności energii, (5)

sposób sporządzania oceny efektywności energetycznej dostarczania ciepła, (6) współczynniki sprawności procesów przetwarzania energii pierwotnej w energię finalną, a także (7) sposób przeliczania jednostek energii na porównywalne jednostki.

Podmioty, wymienione w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej, są zobowiązane zrealizować przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego, w wyniku których uzyskuje się oszczędności energii finalnej potwierdzone audytem efektywności energetycznej, lub uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwo efektywności energetycznej (*tzw. biały certyfikat*). Rozliczając wykonanie tego obowiązku, podmiot zobowiązany przedkłada Prezesowi URE audyt efektywności energetycznej.

Prezes URE dokonuje wyrywkowej weryfikacji: audytu efektywności energetycznej oraz zgodności oszczędności energii finalnej osiągniętej z przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej, których realizację zakończono, z ilością energii finalnej określonej we wniosku o wydanie świadectwa efektywności energetycznej.

Dnia 11 listopada 2017 r. weszła w życie większość przepisów ustawy z dnia 15 września 2017 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1999).

Celem ustawy jest wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2193 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ograniczenia emisji

niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania, tzw. dyrektywy MCP. Dyrektywa ta wprowadza dopuszczalne wielkości emisji dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x) i pyłów dla średnich źródeł spalania paliw, tj. źródeł o nominalnej mocy cieplnej równej lub większej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW.

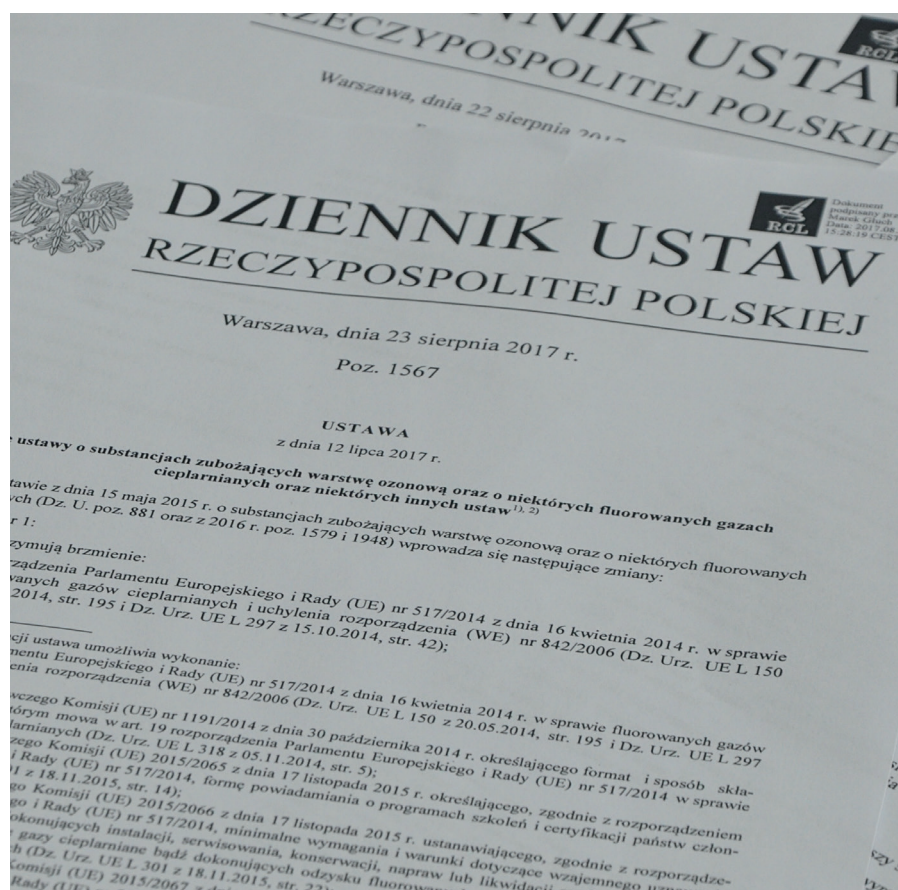
Ustawa przewiduje czasowe odstępstwa od wymagań emisyjnych dla niektórych średnich źródeł spalania paliw (*odstępstwa obejmujące okres od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 31 grudnia 2029 r.*). Dotyczą one istniejących źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej większej niż 5 MW i mniejszej niż 50 MW, które są wykorzystywane do produkcji ciepła na potrzeby publicznej sieci ciepłowniczej oraz napędzania tłoczni gazu i są niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony krajowego systemu przesyłu gazu.

Od dnia 1 stycznia 2019 r. ma funkcjonować Rejestr średnich źródeł spalania paliw. Jego prowadzenie będzie zadaniem Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE), finansowanym ze środków zobowiązania wieloletniego „handel uprawnieniami do emisji”, o którym mowa w art. 401c ust. 8 ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Dnia 1 stycznia 2018 r. weszła w życie ustawa z dnia 12 października 2017 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2056).

Celem ustawy jest transponowanie przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/720 z dnia 29 kwietnia 2015 r. zmieniającej dyrektywę 94/62/WE w odniesieniu do zmniejszenia zużycia lekkich plastikowych toreb na zakupy.

Ustawa wprowadza odpłatność za wydanie lekkiej torby na zakupy z tworzywa sztucznego w formie opłaty re-

cyklingowej. Opłatę będzie pobierać przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego od nabywającego lekką torbę na zakupy z tworzywa sztucznego przeznaczoną do pakowania produktów oferowanych w tej jednostce. Natomiast bardzo lekkie torby na zakupy z tworzywa sztucznego (*o grubości materiału poniżej 15 mikrometrów*) będą zwolnione z opłaty, ale tylko pod warunkiem, że będą wymagane ze względów higienicznych lub oferowane jako podstawowe opakowanie żywności luzem, jeżeli takie działania zapobiegają marnowaniu żywności.

Maksymalna stawka opłaty recyklingowej wynosi 1 zł za jedną sztukę lekkiej torby na zakupy z tworzywa sztucznego, natomiast rzeczywista stawka opłaty recyklingowej zostanie określona w drodze rozporządzenia. Pobrana opłata recyklingowa stanowić będzie dochód budżetu państwa i ma być wnoszona do dnia 15 marca roku następującego po roku kalendarzowym, w którym została pobra-

na (*a więc po raz pierwszy do dnia 15 marca 2019 r.*).

Ustawa wprowadza też inne zmiany nie mające charakteru transpozycyjnego, w tym: (1) modyfikuje sposób naliczania opłaty produktowej w przypadku nieprzekazania przez wprowadzającego produkty w opakowaniach organizacji odzysku opakowań niezbędnych danych do realizacji przez nią ustawowych obowiązków; (2) wprowadza nowy sposób przekazywania środków z tytułu realizacji obowiązku prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych (*środki najpierw będą trafiały na rachunek bankowy właściwego marszałka województwa, a następnie będą przez niego przekazywane na rachunek Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej*); (3) rezygnuje z corocznej indeksacji w drodze obwieszczenia maksymalnych stawek opłat produktowych, o których mowa w ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej. ■

Działania antysmogowe NFOŚiGW

WOJCIECH STAWIANY

Co roku jesienią i zimą polskie media alarmują o złej jakości powietrza, którym oddychamy. W prasie rozbrzmiewają głośne nagłówki, że trzeba walczyć ze smogiem czy też inaczej – stoczyć batalię o czyste powietrze. Nie od dziś wiadomo, że każdy z nas może dołożyć do tego swoją cegiełkę, na przykład pozbywając się z domu tzw. „kopciucha”. Przekonajmy się jednak, co w tej sprawie ma do powiedzenia Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz jakie działania antysmogowe finansuje.

Jakość powietrza w Polsce w zgodnych (choć różniących się danymi wyjściowymi i proporcjami) ocenach Europejskiej Agencji Środowiska, Światowej Organizacji Zdrowia, organizacji HEAL oraz Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska nie jest najlepsza. Nie spełnia ona wymogów zarówno norm krajowych, jak i europejskich, w szczególności dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (CAFE).

Zła jakość powietrza przekłada się na obniżenie jakości życia mieszkańców tych rejonów kraju, gdzie przekroczenia (szczególnie pyłu zawieszonego PM_{2,5}) są największe i przynoszą określone skutki zdrowotne i ekonomiczne. Powoduje to z jednej strony szeroki odzew społeczny i działania powstających na różnych obszarach/terytoriach kraju inicjatyw obywatelskich, jak np. *Polski Alert Smogowy*. Z drugiej strony – opracowanemu w resorcie środowiska Krajowemu Pro-

gramowi Ochrony Powietrza nadano odpowiednią rangę: jego wdrażanie koordynuje Międzyresortowy Komitet Sterujący, a poszczególne resorty i insty-

Poprawa jakości powietrza, popularnie nazwana „walką ze smogiem”, a także „batalią o czystsze powietrze”, wymaga realizacji wielostronnych działań systemowych, takich jak: określenie standardów jakości paliw, unormowanie standardów pieców/palenisk, likwidacja przestarzałych pieców/palenisk (tzw. „kopciuchów”), rozwój sieci ciepłowniczych oraz ciepłownictwa niskoemisyjnego, rozwój transportu niskoemisyjnego, a w szczególności samochodów elektrycznych i hybrydowych.

tucje centralne otrzymały odpowiednie dla ich właściwości zadania.

Należy zwrócić uwagę, że w swoim *exposé* w dniu 12 grudnia 2017 r. Premier Mateusz Morawiecki zaakcentował, że „czyste powietrze to wyzwanie cywilizacyjne, chcemy walczyć ze smogiem poprzez likwidację ubóstwa energetycznego” (cyt. za Polską Agencją Prasową).

Poprawa jakości powietrza, popularnie nazwana „walką ze smogiem”, a także „batalią o czystsze powietrze”, wymaga realizacji wielostronnych działań systemowych, takich jak: określenie standardów jakości paliw, unormowanie standardów pieców/palenisk, likwidacja przestarzałych pieców/palenisk (tzw. „kopciuchów”), rozwój sieci ciepłowniczych oraz ciepłownictwa niskoemisyjnego, rozwój transportu niskoemisyjnego, a w szczególności samochodów elektrycznych i hybrydowych.

Równoległe do tych działań powinny być realizowane zadania edukacyjno-informacyjne, podnoszące świadomość społeczeństwa w zakresie problematyki ochrony i jakości powietrza, rozwój sieci pomiarowych i monitoringowych oraz symulacji komputerowych dla tego obszaru wiedzy.

NFOŚiGW stanowi istotny (ale przecież nie jedyny) element finansowy w realizacji programu *Czyste powietrze*. Ważną rolę pełnią lub będą pełnić tutaj: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Fundusz Niskoemisyjnego Transportu, regionalne programy operacyjne, wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a także budżety samorządów i inne.

Resort środowiska przyjął systemowe założenie (które Narodowy Fundusz realizuje), że NFOŚiGW koncentruje swoje działania na inwestycjach o szerszym zasięgu, pozostawiając realizację

NFOŚiGW finansuje zakupy dokonywane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska wyposażenia służącego do realizacji zadań Państwowego Monitoringu Środowiska. Na zdjęciu: tablica w nowej siedzibie WIOŚ w Krakowie

likwidacji tzw. niskiej emisji w gospodarstwach indywidualnych samorządów i wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Zgodnie z wcześniejszymi deklaracjami, NFOŚiGW zamierza w okresie do 2020 r. przeznaczyć na działania w obszarze ochrony powietrza co najmniej 10 mld zł.

NFOŚiGW wspiera działania inwestycyjne oraz inne inicjatywy w obszarach ochrony powietrza i efektywności energetycznej w ramach własnych programów priorytetowych oraz działań/poddziałania I osi priorytetowej *Zmniejszenie emisyjności gospodarki* Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ 2014-2020), dla których jest Instytucją Wdrażającą (IW). Ważną rolę w tym zakresie, zarówno w działaniach inwestycyjnych, jak w tzw. działaniach „miękkich”, pełnią projekty dofinansowane przez Fundusz Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy.

Efektywne ciepłownictwo, kogeneracja, przesył

NFOŚiGW w ramach POIiŚ 2014-2020 wdraża m.in. następujące elementy: wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źró-

deł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej (poddziałanie 1.1.1), promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach (działanie 1.2), efektywna dystrybucja ciepła i chłodu (działanie 1.5), źródła wysoko- i niskosprawnej kogeneracji (poddziałanie 1.6.1), sieci ciepłownicze i chłodnicze dla źródeł wysoko- i niskosprawnej kogeneracji (poddziałanie 1.6.2).

Należy tu zaakcentować, że zgodnie z opiniami wielu ekspertów to właśnie

Mówiąc o doskonaleniu i rozwoju ciepłownictwa, należy podkreślić znaczenie zasobów geotermalnych, dlatego szczególnie miejsce w działaniach NFOŚiGW w tym obszarze stanowią programy dla rozwoju energetyki geotermalnej.

efektywne ciepłownictwo i kogeneracja są optymalnymi i systemowymi rozwiązaniami problemu smogowego w Polsce (zobacz np. *Polskie ciepłownictwo kluczem do pokonania smogu*: <http://forum-energii.eu/pl/tematy/ciepownictwo2030.html>).

Dotychczas (do dnia 29 grudnia 2017 r.) w wymienionych wyżej działaniach i poddziałaniach NFOŚiGW zawarł 99 umów na łączną wartość projektów ok. 3 mld zł, przy czym dofinansowanie ze środków unijnych wyniesie prawie 1,3 mld zł.

Kompleksowa termomodernizacja

W ramach I osi priorytetowej Narodowy Fundusz wdraża również wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej (poddziałanie 1.3.1) oraz wspieranie

efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym (poddziałanie 1.3.2). Wsparcie kierowane jest w pierwszym przypadku na tzw. głęboką, kompleksową modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej, a w drugim – na wielorodzinne budynki mieszkalne. Działania związane z modernizacją energetyczną budynków (użyteczności publicznej i mieszkalnych wielorodzinnych) będą promowały jej pełny wymiar, chodzi o tzw. głęboką, kompleksową modernizację opartą o system monitorowania i zarządzania energią.

Mając na uwadze niezadowalający stan jakości powietrza w Polsce, podejmowane działania zapewnią równocześnie realne wsparcie dla realizacji celów związanych z poprawą jakości powietrza – w tym likwidacją niskiej emisji – zawartych w programach ochrony powietrza.

Do dnia 29 grudnia 2017 r. w wymienionych wyżej poddziałaniach zawarto już 164 umowy na łączną wartość projektów 1,5 mld zł, a dofinansowanie ze środków unijnych wyniesie 1,1 mld zł.

Badania geotermalne, ciepłownie i elektrociepłownie geotermalne

Mówiąc o doskonaleniu i rozwoju ciepłownictwa, należy podkreślić znaczenie zasobów geotermalnych,

Układanie sieci ciepłowniczej na Starym Mieście w Krakowie przez MPEC

Fragment instalacji PEC Geotermia Podhalańska S.A. w Bańskiej. NFOŚiGW jest współwłaścicielem Spółki

dlatego szczególne miejsce w działaniach NFOŚiGW w tym obszarze stanowią programy dla rozwoju energetyki geotermalnej.

W swojej ofercie Fundusz posiada program *Geologia i górnictwo, Część 1) Poznanie budowy geologicznej kraju oraz gospodarka zasobami złóż kopalin i wód podziemnych*, którego celem jest rozpoznanie budowy geologicznej kraju oraz racjonalna gospodarka zasobami złóż kopalin i wód podziemnych, poprzez wdrażanie długoterminowych polityk państwa i kierunków badań w zakresie geologii, implementację stosownych dyrektyw oraz realizację zadań ustawowych i innych, niezbędnych do poszerzenia bazy geologicznej, w zakresie badawczo-rozpoznawczym i dokumentacyjnym, a także badania środowiskowe związane z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż wód termalnych oraz możliwościami pozyskiwania energii cieplnej suchych skał.

Drugim istotnym instrumentem finansowym Funduszu w obszarze geotermii jest program *Poprawa jakości powietrza, Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych*, który przyczynia się do poprawy jakości powietrza poprzez ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂ w wyniku zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł.

ok. 75 mln zł dotacji ze środków Unii Europejskiej.

Projekty na rzecz poprawy jakości życia w miastach

W ramach koordynowanego przez NFOŚiGW unijnego działania 2.5 *Poprawa jakości życia w miastach* (drugi typ projektów: *Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych*), wspierane będą działania, które przyczyniają się do zahamowania spadku powierzchni terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych. Priorytetowo traktowane będą

Przyjęte przez NFOŚiGW założenia organizacyjne oraz współpraca z WFOŚiGW zakładają, że problemy likwidacji niskiej emisji w gospodarstwach domowych stanowią domenę wojewódzkich funduszy; są również zawarte w Regionalnych Programach Operacyjnych (RPO)

te, których realizację zaplanowano na obszarach o przekroczonych normach jakości powietrza, czyli tych, dla których istnieją obowiązujące Programy Ochrony Powietrza.

Działania te będą przyczyniać się do promowania miejskich systemów regeneracji i wymiany powietrza, powstrzymania fragmentacji przestrzeni

Ponadto, we wspomnianym już unijnym poddziałaniu 1.1.1 *Wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej* zostały zawarte umowy na realizację czterech projektów (wykorzystujących energię geotermalną) i uzyskały one w sumie

miast i będą pozytywnie wpływać na jakość życia mieszkańców (tereny zieleni pełnią istotne dla mieszkańców funkcje zdrowotne i rekreacyjne).

Realizowane będą projekty m.in. w zakresie: tworzenia i odnowienia pokrytych niską zielenią stref przewietrzania miasta, umiejscowionych w uprzywilejowanych strefach wiatru, jeśli takie występują na obszarze miasta, tworzenia i odnowienia tzw. zielonych ścian.

Dotychczas (do dnia 29 grudnia 2017 r.) w wymienionym wyżej typie projektów zawarto 105 umów na łączną wartość projektów ok. 620 mln zł, przy czym dofinansowanie ze środków unijnych wyniesie ok. 500 mln zł.

Wspieranie działań WFOŚiGW w projektach likwidacji niskiej emisji oraz OZE

Jak wspomniano wyżej, przyjęte przez NFOŚiGW założenia organizacyjne oraz współpraca z WFOŚiGW zakładają, że problemy likwidacji niskiej emisji w gospodarstwach domowych stanowią domenę wojewódzkich funduszy; są również zawarte w Regionalnych Programach Operacyjnych (RPO). Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej opracowały (przystosowane do swojej specyfiki) programy ograniczania niskiej emisji. Niektóre WFOŚiGW kontynuują (w ramach zarezerwowanych w NFOŚiGW w poprzednim okresie środków programu priorytetowego *Kawka*) projekty ograniczania niskiej emisji w gminach położonych na swoim terenie. Ponadto NFOŚiGW przekazuje na tego typu cele środki (zgodnie z wnioskami WFOŚiGW) w ramach programu priorytetowego *Region*, a przekazanymi środkami dysponują fundusze wojewódzkie.

Warto też wiedzieć, że pieniądze na realizację ograniczania/likwidacji niskiej emisji w gospodarstwach domowych

wydziały również niektóre samorządy gminne.

Wspieranie energetyki obywatelskiej, czyli program Prosument realizowany przez BOŚ S.A.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udostępnił Bankowi Ochrony Środowiska do 40 mln zł (w tym do 12 mln zł na dotacje) z przeznaczeniem na zawieranie umów z klientami indywidualnymi, posiadającymi prawo do dysponowania budynkami mieszkalnymi oraz wspólnotami i spółdzielniami mieszkaniowymi. BOŚ S.A. – jako jedyny partner – rozpoczął od 16 października 2017 r. aplikację programu EKO kredyt Prosument II.

NFOŚiGW zawarł z Bankiem Ochrony Środowiska pod koniec sierpnia 2017 r. dwie umowy (na dotacje i pożyczki) dotyczące udostępnienia środków z przeznaczeniem na kredyty wraz z dotacjami na realizację przedsięwzięć realizowanych w ramach programu priorytetowego System – Wspieranie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych, Część 3) Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii.

Beneficjenci w ramach udzielonego kredytu i dotacji (łącznie dofinansowanie może wynieść do 100% kosztów kwalifikowanych) będą mogli dokonywać zakupu i montażu następujących małych i mikroinstalacji odnawialnych źródeł dla produkcji energii elektrycznej i ciepłej: źródła ciepła opalane biomasą – o zainstalowanej mocy cieplnej do 300 kWt; pompy ciepła – o zainstalowanej mocy cieplnej do 300 kWt; kolektory słoneczne – o zainstalowanej mocy cieplnej do 300 kWt; systemy fotowoltaiczne – o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40 kWp; małe elektrownie wiatrowe – o zainstalowanej

mocy elektrycznej do 40 kWe, mikrogeneracje – o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40 kWe. Montowane urządzenia będą służyć istniejącym lub budowanym budynkom mieszkalnym.

Dotychczas potencjalni klienci złożyli ponad 1200 wniosków na łączną kwotę (dotacji i pożyczek) 46,3 mln zł. Część z nich przyjmowana jest do puli rezerwowej, z uwagi na to, iż niektóre decyzje Banku są negatywne co do możliwości udzielenia kredytu.

Ogólnopolski system doradztwa energetycznego oraz OZE

NFOŚiGW jest beneficjentem i partnerem wiodącym projektu *Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej (EE) oraz OZE*, który realizuje wspólnie z WFOŚiGW oraz Urzędem Marszałkowskim w Lublinie (w ramach poddziałania 1.3.3 POIiŚ 2014-2020).

Narodowy Fundusz wychodzi z założenia, że zrównoważone zarządzanie energią i poprawa (niskiej w Polsce) efektywności energetycznej to również istotny czynnik obniżania emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Wsparcie w ramach projektu obejmuje: przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń oraz działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie efektywności energetycznej, OZE i rozwoju gospodarki niskoemisyjnej dla sektora publicznego, mieszkaniowego, przedsiębiorców oraz społeczeństwa, szkolenia dla doradców energetycznych przygotowujących ich do prowadzenia usług doradczych, nieodpłatne usługi doradcze związane z przygotowaniem, weryfikacją i wdrożeniem planów gospodarki niskoemisyjnej (Program Gospodarki Niskoemisyjnej/Plany Działań na Rzecz Zrównoważonej Energii – Sustainable Energy Action Plan) oraz informowanie społeczeństwa w zakresie efektywności energetycznej, OZE oraz gospodarki niskoemisyjnej, monitorowanie wdrażania planów gospodarki niskoemisyjnej (PGN/SEAP), usługi doradcze związane z przygotowaniem i wdrożeniem inwestycji w zakresie efektywności energetycznej i OZE, również z uwzględnieniem wykorzystania finansowania zwrotnego, promowanie gospodarki niskoemisyjnej, budowanie platformy wymiany doświadczeń i bazy wiedzy.

W ramach tego projektu grupa 80 doradców i ekspertów udzieli pomocy

Autobus o napędzie elektrycznym MPK Sp. z o.o. w Krakowie, którym dziennikarze i specjaliści NFOŚiGW wizytowali inwestycje ekologiczne podczas wyjazdu studyjnego pn. „Energia z węgla – Polska bez smogu”

technicznej oraz w zakresie montażu finansowego również indywidualnym interesariuszom. Poprzez realizację tego projektu zaplanowano m.in. wyszkolić ok. 500 energetyków gminnych oraz wesprzeć konsultacjami i doradztwem co najmniej 800 projektów inwestycyjnych w obszarze EE oraz OZE.

Promocja i edukacja

W ramach działania 2.4 *Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna* POIiŚ 2014-2020, a także programu priorytetowego NFOŚiGW *Edukacja ekologiczna* oraz projektów dofinansowywanych ze środków Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego, których celem jest podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa poprzez promowanie zasad zrównoważonego rozwoju – NFOŚiGW wspiera finan-

Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Ministerstwem Środowiska. Kampania ma podnieść świadomość ekologiczną Polaków, a jej celem jest wykazanie, jak szkodliwe dla zdrowia ludzi i natury jest spalanie w przydomowych paleniskach rozmaitych odpadów. Program jest finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Ze środków NFOŚiGW przeznaczonych na działalność edukacyjną i szkoleniową w ramach programu *Niskoemisyjny rozwój Polski* w ostatnim okresie zrealizowano następujące cykle szkoleniowe: *Inicjatywa Polski Północnej na rzecz czystego powietrza*, *Chrońmy powietrze – przeciwdziałanie niskiej emisji*, *Program przeciwdziałania niskiej emisji – zielone płuca*, *Zanim zdusi nas smog*, *Weź oddech*.

Wspomniany program *Niskoemisyjny rozwój Polski* objął również takie inicja-

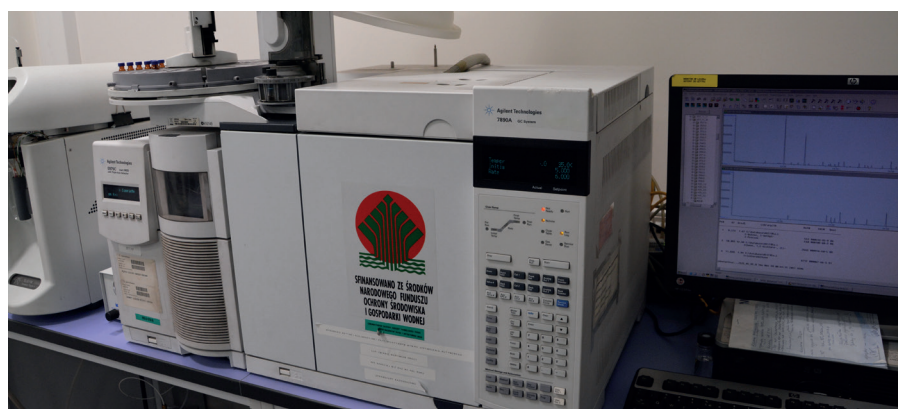
czynności powietrza. Rozwój transportu elektrycznego (a generalnie niskoemisyjnego) to dla Polski duże wyzwanie, ale i ogromna szansa. Decyzja Rady Ministrów to ważny krok. *Plan Rozwoju Elektromobilności* tworzy fundament pod rozwój zupełnie nowego i konkurencyjnego rynku.

NFOŚiGW aktywnie włącza się w te działania stanowiące ważny element Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju. Jest (obok Ministerstwa Rozwoju, Ministerstwa Energii, NCBiR) sygnatariuszem porozumień z samorządami z 41 polskich miast, mającymi na celu rozwój branży zelektryfikowanego transportu.

Zgodnie z projektem ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, NFOŚiGW będzie zarządzać tworzonym Funduszem Niskoemisyjnego Transportu. Do „funduszowych” zadań w tym zakresie będzie należało m.in.: prowadzenie postępowań konkursowych i zawieranie umów o wsparcie, rekomendowanie Ministrowi Energii projektów do udzielenia wsparcia, prowadzenie wspólnie z Ministrem Energii działalności informacyjnej i promocyjnej dla zagadnień niskoemisyjnego transportu – oprócz energii elektrycznej obejmie to: biokomponenty, paliwa i biopaliwa ciekłe, inne paliwa odnawialne, sprężony gaz ziemny (CNG), skroplony gaz ziemny (LNG) oraz wodór.

W końcu września zakończono nabór wniosków do programu *Gepard – Bezemisyjny transport publiczny*. Jego celem jest uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez dofinansowanie przedsięwzięć polegających na obniżeniu zużycia energii i paliw w transporcie publicznym.

W dniu 29 grudnia 2017 r. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej podpisały w Ministerstwie Nauki i Szkolnic-

Chromatograf gazowy Agilent mode 7890a/5975 C z koncentratorem oraz detektorami masowym i ECD. Zakupiony (ze środków NFOŚiGW) przez WIOŚ w Krakowie umożliwia m.in. oznaczenia benzenu w powietrzu atmosferycznym

sowo, ale i merytorycznie zagadnienia ochrony powietrza i efektywności energetycznej, które przekładają się na problematykę zmniejszania poziomu zanieczyszczeń powietrza.

Przykładem merytorycznego zaangażowania się jest ogólnopolska kampania edukacyjna „Stop smog”, prowadzona przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy oraz Green Business Norway – we współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony

Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Ministerstwem Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Ministerstwem Środowiska. Kampania ma podnieść świadomość ekologiczną Polaków, a jej celem jest wykazanie, jak szkodliwe dla zdrowia ludzi i natury jest spalanie w przydomowych paleniskach rozmaitych odpadów. Program jest finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

NFOŚiGW operatorem Funduszu Niskoemisyjnego Transportu

Zgodnie z badaniami i obliczeniami modelowymi wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska niska emisja ze środków transportu odpowiada w centrach dużych miast za 40-60% zanie-

stwa Wyższego umowę umożliwiającą finansowanie zakupu autobusów nowej generacji dla polskich miast uczestniczących w programie *Bezemisijny transport publiczny*. Kwota 2,2 mld zł na ten cel będzie pochodziła ze środków Funduszu Niskoemisyjnego Transportu oraz NFOŚiGW, który uruchomi program priorytetowy *Gepard II*. Współpraca rządowych agencji, środki dedykowane wspieraniu innowacyjnych rozwiązań w zakresie publicznego transportu bezemisyjnego oraz bezpośrednie zaangażowanie samorządów pozwolą osiągnąć pierwsze efekty już w 2020 r.

Systemy i sieci pomiarowe monitoringu powietrza

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wspiera Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ), czyli system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania wyników badań i oceny elementów środowiska. Celem PMŚ jest systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa m.in. o dotrzymywaniu standardów jakości powietrza określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów.

NFOŚiGW finansuje bądź współfinansuje zakupy przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska wyposażenia służącego do

Rozwój transportu elektrycznego (a generalnie niskoemisyjnego) to dla Polski duże wyzwanie, ale i ogromna szansa. Decyzja Rady Ministrów to ważny krok. Plan Rozwoju Elektromobilności tworzy fundament pod rozwój zupełnie nowego i konkurencyjnego rynku.

realizacji zadań PMŚ – urzędzeń analitycznych, programów, systemów i sieci pomiarowych dla oceny i prognoz jakości powietrza.

W latach 2016-2017 w ramach programu priorytetowego NFOŚiGW *Wspieranie działalności monitoringu środowiska*, Część 1) *Monitoring środowiska/monitoring jakości powietrza* prowadzono 26 umów dotyczących monitoringu powietrza (17 realizowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, 8 realizowanych przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska oraz jedną realizowaną przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy). Ze środków NFOŚiGW wypłacono w tym okresie 38,5 mln zł.

NFOŚiGW jest też instytucją wdrażającą aktualnie realizowaną umowę pn. „Unowocześnienie i rozbudowa infrastruktury kalibracyjnej i wzorującej Krajowego Laboratorium Referencyjnego i Wzorującego ds. badań powietrza atmosferycznego oraz doposażenie sieci pomiarów monitoringu jakości powietrza w Polsce”. Kwota umowy wynosi 52 mln zł, z czego 44,2 mln zł to dofinansowanie ze środków unijnych, a 7,8 mln zł stanowią środki pochodzące z budżetu państwa.

NFOŚiGW pracuje nad nowymi programami

W Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej trwają prace analityczne i przygotowawcze dotyczące m.in. rozwoju niskoemisyjnych usług transportowych, samowystarczalności energetycznej, energooszczędnych domów drewnianych czy efektywnych systemów oświetleniowych.

Efektami tych prac będą kolejne programy i działania antyśmogowe, które przyczynią się do zapobiegania i ograniczenia niskiej emisji. ■

POZOSTAŁE PROGRAMY PRIORYTETOWE NFOŚiGW BEZPOŚREDNIO LUB POŚREDNIO WSPIERAJĄCE POPRAWĘ JAKOŚCI POWIETRZA

- *Gospodarka o obiegu zamkniętym*
- *Poprawa jakości powietrza*

Część 2) *Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie*

Część 3) *Bocian – Rozproszone, odnawialne źródła energii*

Część 4) *Lemur – Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej*

Część 6) *Budynki użyteczności publicznej o podwyższonym standardzie energooszczędności*

- *Wspieranie działalności monitoringu środowiska*

Część 1) *Monitoring środowiska/monitoring jakości powietrza*

- *Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki*

Część 1) *E-Kumulator – Ekologiczny Akumulator dla Przemysłu*

Część 2) *Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach I osi priorytetowej*

Część 3) *Efektywne systemy ciepłownicze i chłodnicze*

Część 4) *EWE – Efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach*

- *Gekon – Generator Koncepcji Ekologicznych*

- *Wsparcie dla Innowacji sprzyjających zasobooszczędnej i niskoemisyjnej gospodarce*

Część 1) *Sokół – wdrożenie innowacyjnych technologii środowiskowych*

Od lewej: Marcin Jamiołkowski, Urszula Zajęc, Anna Pekar, Agnieszka Karwat, Żanna Białek, Justyna Kozbiał, Rafał Kręcisz

Departament Energii i Innowacji

Urszula Zajęc

Dyrektor Departamentu Energii i Innowacji

Jej kontakt z ochroną środowiska oraz zasadami funkcjonowania finansów publicznych rozpoczął się już na studiach. Jest absolwentką Politechniki Wrocławskiej, gdzie uzyskała tytuł magistra inżyniera Wydziału Architektury na kierunku gospodarka przestrzenna ze specjalnością planowanie przestrzenne. Ukończyła także Podyplomowe Studium Zarządzania Projektami w Kolegium Zarządzania i Finansów, w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.

Studia oraz zainteresowanie ochroną środowiska skłoniły ją do podjęcia w 2006 r. pracy w NFOŚiGW. Pierwsze zadania w Funduszu były związane z koordynacją projektów unijnych w zakresie działania 2.4, SPO-WKP (Sektorowy Program Operacyjny Wzrost

Konkurencyjności Przedsiębiorstw) lata 2004-2006. Szybko jednak zakres obowiązków rozszerzył się do zadań związanych z programowaniem (w ramach środków krajowych i zagranicznych), opiniowaniem aktów prawa wewnętrznego oraz powszechnie obowiązującego, w tym reprezentowania NFOŚiGW w spotkaniach negocjacyjnych i konsultacyjnych. W czerwcu 2011 r. została Kierownikiem Wydziału Programowego Przedsięwzięć Przemysłowych, w marcu 2013 r. Dyrektorem Departamentu Przedsięwzięć Przemysłowych, a w listopadzie 2014 r. Dyrektorem Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej. Obecną funkcję sprawuje w wyniku połączenia dwóch departamentów (Gospodarki Niskoemisyjnej i Ochrony Klimatu).

Pochodzi z niewielkiej miejscowości w Beskidzie Niskim. „U nas się mówi górale bagieni” – uściśla. Urodziła się z kredkami i śrubokrętem w rękach. Jej ulubionym zajęciem jest majsterkowanie z tatą i malowanie. Uwielbia tworzyć przestrzeń, w tym mieszkalną i biurową. Kocha ekstremalne podróże. Przejechała samochodem Kazachstan i część Syberii. Ale najlepiej czuje się w Polsce. Nad Bałtykiem wieczorem, gdy słychać tylko szum fal, i w Kazimierzu Dolnym jesienią, gdy jest już wyludniony, a po kątach płaczą się duchy sztuki. Zbiera figurki zajęcy i starą porcelanę. Kocha piękne przedmioty i szpilki. Podobno trudno za nią nadążyć. Lubi wyzwania, im bardziej coś jest niemożliwe, tym bardziej ją pochłania. ■

Anna Pekar

Zastępca Dyrektora

Departamentu Energii i Innowacji

Ukończyła Wydział Inżynierii Sanitarnej i Wodnej na Politechnice Warszawskiej, uzyskując tytuł inżyniera inżynierii środowiska. Wiedzę z zakresu ochrony środowiska poszerzała na studiach podyplomowych w Międzynarodowym Instytucie Hydrologii, Hydrauliki i Inżynierii Środowiska w Delft w Holandii. Zdobyła również tytuł MBA w ramach progra-

mu realizowanego przez Centrum Szkolenia Menedżerów przy Uniwersytecie Warszawskim.

W Funduszu pracuje już ponad 20 lat. Przez wiele czasu zajmowała się koordynacją projektów z obszaru ochrony wód i gospodarki wodnej, a od 2010 r. sprawuje pieczę nad projektami związanymi z efektywnością energetyczną i odnawialnymi źródłami energii. Zasa-

dy finansowania projektów ze środków Unii Europejskiej nie mają przed nią tajemnic.

Wolny czas poświęca pielęgnowaniu roślin na działce zagubionej pośród mazurskich lasów. Uroki krajobrazów i ulotnych chwil uwiecznia na fotografiach. Zimą szuka słońca na stokach narciarskich, natomiast jesiennych kolorów podczas górskich wędrówek. ■

Rafał Kręcisz

Kierownik Zespołu ds. Efektywności Energetycznej w Przedsiębiorstwach

Jest absolwentem Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach na kierunku ekonomia. Po jej ukończeniu przez dwa lata zajmował się pozyskiwaniem środków z funduszy europejskich zarówno na projekty szkoleniowe, jak i inwestycyjne w lokalnej firmie doradczej. W 2007 r. podjął pracę w Ministerstwie Edukacji Narodowej, by po roku przenieść się do Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, gdzie pracował nad przygotowaniem dokumentacji do pierwszego konkursu w ramach

działania 4.4 PO IG 2007-2013. W NFOŚiGW pracuje od 2009 r., a od 2016 kieruje zespołem zajmującym się wdrażaniem środków na poprawę efektywności energetycznej i zmniejszenie emisyjności prowadzonej przez przedsiębiorstwa działalności gospodarczej (środki UE i krajowe).

Prywatnie jest tatą 4-letniej córki Wiki. Lubi podróżować i tak jak każdy mężczyzna zna się na reprezentacji lepiej niż jej selekcjoner. Jest członkiem stowarzyszenia Milan Club Polonia

zrzeszającego polskich fanów klubu sportowego AC Milan. Ponieważ marzy o wykupieniu ukochanego klubu, rozważa napisanie dedykowanego temu celowi specjalnego programu priorytetowego.

Jest posiadaczem 120-litrowego akwarium pełnego kolorowych rybek. Tą pasją zaraziła go Żanna Białek, która dała mu na dobry początek ogromnego złotego welonka. ■

Magdalena Misiurek

Kierownik Zespołu ds. Kogeneracji i Przesyłu

Absolwentka Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego. Ukończyła także Studium Unii Europejskiej w Szkole Głównej Handlowej oraz studia podyplomowe w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania.

W NFOŚiGW pracuje od listopada 2006 r., koordynując projekty dofinansowywane ze środków Unii Europejskiej. Od 2016 r. kieruje zespołem

wspierającym budowy i modernizację sieci ciepłowniczych oraz kogenerację. Wcześniej zdobywała doświadczenie w Ministerstwie Gospodarki, gdzie zajmowała się wsparciem procesu restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w Polsce. Z zamiłowania i pierwszego wykształcenia pedagog. Specjalizowała się w resocjalizacji. Badania do pracy dyplomowej prowadziła w Państwowym

Pogotowiu Opiekuńczym dla chłopców w Warszawie, gdzie do 2004 r. pracowała jako wolontariusz. Zdobyte tam doświadczenie wykorzystuje w relacjach ze współpracownikami.

Mama dwójki nastolatków, przy których nie narzeka na nudę. Wolny czas najchętniej spędza w domu na wsi, planując podróże. Smutki i nerwy leczy dobrym kryminałem lub nowymi butami. ■

Justyna Koźbiał

p.o. Kierownika Zespołu ds. Efektywności Energetycznej w Budownictwie

Jest absolwentką kierunków: ochrona środowiska oraz filozofia na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Ukończyła również studia podyplomowe z zarządzania projektami.

Praca w NFOŚiGW jest jej pierwszą. Przyszła na chwilę, a wielkimi krokami

zbliża się 10-lecie pracy w Funduszu. Zaczynała w Zespole Ekspertyz i Prac Naukowo-Badawczych, potem kilka lat zajmowała się Programem LIFE. Od 2016 r. jest w Departamencie Energii i Innowacji. Aktualnie kieruje zespołem, który zajmuje się głęboką, kompleksową termomodernizacją bu-

dynków użyteczności publicznej i budynków mieszkaniowych. Specjalizuje się w załatwianiu spraw na „już”.

Pasjonuje ją odkrywanie egzotycznych zakątków świata z ich całym wachlarzem smaków, zapachów i kolorów. Marzy o wyjeździe do Argentyny. ■

Marcin „Jamioł” Jamiołkowski

Kierownik Wydziału Programowego

Absolwent Międzywydziałowego Studium Ochrony Środowiska na SGGW (Szkola Główna Gospodarstwa Wiejskiego). Ukończył także podyplomowe studia z zakresu: marketingu, zarządzania projektami, energetyki odnawialnej oraz rynku energii.

W Funduszu pracuje od 2005 r. Od początku związany z wdrażaniem pro-

jektów finansowanych ze środków UE. Później zaangażowany w sprawy horyzontalne, takie jak: tworzenie nowych instrumentów wsparcia, prace koncepcyjne, analizy, współpraca na forum europejskim oraz „gaszenie pożarów”. Ponurak, introwertyk i odludek... – raczej nie. Niepoprawny optymista, pracoholik... – prawdopodobnie tak. Ma wiele słabości, żeby wymienić

tylko... dobrą kawę, dalekie podróże i brytyjskie poczucie humoru. Bezustannie poszukuje sensu życia w dzungli codziennych absurdów.

Równie bezskutecznie próbuje przekonać swojego kota, że to on mieszka u niego, a nie na odwrót. W wolnych chwilach rysuje (<https://www.facebook.com/domjamiola/>). ■

Żanna Białek

Kierownik Zespołu ds. Innowacji

Pracę w Funduszu rozpoczęła jako Koordynator Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK w 2007 r., a już w listopadzie kolejnego roku została koordynatorem projektów w Departamencie Funduszy Strukturalnych. Zajmowała się przede wszystkim oceną i koordynacją projektów dofinansowywanych zarówno w ramach funduszy unijnych, jak i programów priorytetowych NFOŚiGW. Jest absolwentką Wyższej Szkoły Menedżerskiej SIG (Stowarzyszenia Inicjatyw Gospodarczych) na kierunku informatyka (studia inżynierskie). Ukończyła także Wyższą Szkołę Finansów i Zarządzania na kierunku zarządzanie (studia uzupełniające II stopnia) oraz studia podyplomowe

na kierunku fundusze strukturalne na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Biorąc po uwagę doświadczenie związane z pracami nad założeniami programu NFOŚiGW *Gekon*, w sierpniu 2015 r. powierzono jej przeprowadzenie analizy zapotrzebowania rynku na finansowanie innowacyjnych technologii środowiskowych. Na tej podstawie w Departamencie Gospodarki Niskoemisyjnej opracowano program *Sokół – wdrożenie innowacyjnych technologii środowiskowych*, który obecnie jest realizowany w jej zespole.

Zajmuje się realizacją programów ukierunkowanych na rozwój innowacji środowiskowych. W pracy wyróżnia

ją niesamowita energia i gotowość do działania.

W życiu prywatnym jest mamą 24-letniego syna, z którym zdobywa pomniejsze górskie szczyty. Nie potrafi długo stać w miejscu, szuka nowych twórczych wyzwań: próbuje swoich sił w filcowaniu, tworzeniu „czegoś z niczego”, dekoracjach. Jest właścicielką pięknej kotki Kici. Z pochodzenia jest Białorusinką, o czym nie wszyscy wiedzą, ale domyślają się z uwagi na śpiewny akcent. Jej imię – Żanna – budzi wątpliwości wielu rozmówców, którzy dziwią się, że takie istnieje. ■

Agnieszka Karwat

Kierownik Zespołu ds. OZE

Jest absolwentką Wydziału Inżynierii Materiałowej Politechniki Warszawskiej. Ukończyła również studia podyplomowe – bankowość i ubezpieczenia w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Warszawie oraz dodatkowo kierunek – doradca ds. ochrony środowiska w Warszawskiej Szkole Zarządzania – Szkole Wyższej. Karierę zawodową w NFOŚiGW rozpoczęła w 2006 r.

Pierwsze duże wyzwanie w Funduszu przyszło w 2012 r., gdy została kierow-

nikiem projektu kluczowego *Gekon – Generator Koncepcji Ekologicznych*, programu dofinansowującego innowacje z zakresu ochrony środowiska, wdrażanego przez NFOŚiGW we współpracy z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Zaczęła kierować kilkunoosobowym zespołem ludzi z różnych departamentów i blisko współpracować z pracownikami NCBR. Po sukcesie *Gekona* przyszedł czas na program *Sokół*, dofinansowujący wdrożenia innowacyjnych technologii w zakresie Krajowych

Inteligentnych Specjalizacji. Obecnie funkcję pełni od 2016 r. Prywatnie szczęśliwa żona i mama dwójki dorosłych dzieci: Hani i Mikołaja. Rodzinę uzupełniają dwa psy rasy barbet (interchampiony) i żółw (hibernujący zimą w lodówce).

Czas wolny spędza głównie w domu z rodziną. Gdy tylko aura jest sprzyjająca, zajmuje się ogrodem, znana jest z tego, że ciągle coś przesadza. To jej oaza, gdzie odpoczywa od zgiełku dnia codziennego. ■

Wydział Budownictwa Energooszczędnego

Sebastian Nowak Kierownik Wydziału Budownictwa Energooszczędnego

Pracuje w NFOŚiGW od 2016 r. Jest absolwentem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Ukończył również studia podyplomowe w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania w Warszawie na kierunku samorządowy menadżer energii oraz studia podyplomowe na Akademii Leona Koźmińskiego na kierunku zarządzanie w administracji publicznej. Píše pracę doktorską na Wydziale Zarządzania UW.

Kariere zawodową rozpoczął podczas ostatnich lat studiów w działach handlowych zagranicznych korporacji. Po studiach podjął pracę w Mazowieckim

Centrum Zdrowia Publicznego, gdzie odpowiadał za zamówienia publiczne. W latach 2006-2011 zatrudniony był w Biurze Ochrony Środowiska Urzędu m.st. Warszawy jako Naczelnik Wydziału Funduszy Ekologicznych (od 2010 r. jako Naczelnik Wydziału Opiniowania Wniosków Ekologicznych). W latach 2011-2016 pracował w Zakładzie Wodociągów i Kanalizacji w Łomiankach oraz w Urzędzie Gminy Wołomin, gdzie sprawował odpowiednio funkcję Kierownika Zespołu Organizacyjno-Prawnego oraz Naczelnika Wydziału Ochrony Środowiska i Rozwoju Obszarów Wiejskich. Obecnie zarządza

wydziałem realizującym zadania z zakresu budownictwa energooszczędnego, efektywności energetycznej w ramach środków krajowych.

Ma żonę i syna. Lubi aktywnie spędzać czas z rodziną na stoku narciarskim, rowerze, basenie, korcie tenisowym. Pasjonuje się historią, w szczególności okresem wypraw krzyżowych. Jest zapalonym akwarystą oraz kolekcjonerem minerałów. Uwielbia czytać książki historyczne i fantastyczne, zwłaszcza polskich autorów. Jest również założycielem oraz menedżerem drużyny e-sportowej. ■

Departament Środków Zagranicznych

Anna Jakubowska

p.o. Dyrektora Departamentu Środków Zagranicznych

Jej dotychczasowe doświadczenie zawodowe w całości związane jest z finansowaniem ochrony środowiska. Droge zawodową rozpoczęła w Biurze Ochrony Środowiska m.st. Warszawy, w Gminnym i Powiatowym Funduszu Ochrony Środowiska

i Gospodarki Wodnej. W latach 2007-2013 pracowała w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, gdzie od 2012 r. na stanowisku dyrektora nadzorowała wdrażanie Programu Operacyjnego Infrastruktura

i Środowisko 2007-2013. Od 2014 r. pracuje w NFOŚiGW. Początkowo odpowiadała za przygotowanie Funduszu do wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 oraz ustrukturyzowanie instrumentów finansowych w ramach

tego programu. Obecnie pełni obowiązki Dyrektora Departamentu Środków Zagranicznych, odpowiadając za wdrażanie tzw. funduszy norweskich (Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy), realizację Systemu zielonych inwestycji oraz finansowanie transportu niskoemisyjnego.

Ukończyła Politechnikę Łódzką na Wydziale Biotechnologii i Nauk

o Żywności (kierunek biotechnologia środowiskowa). Jest absolwentką Międzynarodowego Programu MBA prowadzonego przez Centrum Kształcenia Menedżerów przy Uniwersytecie Warszawskim, a także studiów podyplomowych Zarządzania Projektami w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie oraz Podyplomowego Międzyuczelnianego Studium Oceny i Wyceny Zasobów Przyrodniczych w Szkole

Głównej Gospodarstwa Wiejskiego i Szkole Głównej Handlowej.

Interesuje się psychologią. Uwielbia włoski język, kuchnię i kulturę, dlatego regularnie odwiedza tę część Europy. Intrygują ją zagadki, co przejawia się w zamiłowaniu do czytania kryminałów. ■

Barbara Miałkowska **p.o. Zastępcy Dyrektora** **Departamentu Środków Zagranicznych**

WNFOŚiGW pracę rozpoczęła 1 stycznia 2011 r. w Departamencie Analiz Finansowych. Następnie pracowała w Departamencie Ochrony Klimatu, a obecnie w Departamencie Środków Zagranicznych.

Jest absolwentką studiów magisterskich na Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Ukończyła również studia podyplomowe w Szkole Głównej

Handlowej w Warszawie, w Kolegium Zarządzania i Finansów. W 2014 r. uzbierała dyplom MBA w Centrum Kształcenia Menedżerów przy Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego.

Doświadczenie administracyjne zdobyła, pracując ponad dwa lata w Ministerstwie Gospodarki, a w zakresie finansów pracując w międzynarodowych instytucjach finansowych w Polsce i Wielkiej Brytanii.

Jest mężatką, ma córkę Anię. Wolny czas najbardziej lubi spędzać aktywnie z rodziną, jeżdżąc na rowerze, łyżwach, nartach, pływając kajakiem po Czarnej Hańczy. Podróżując, najbardziej lubi zwiedzać średniowieczne budynki i budowle. Jak tylko ma możliwość, to zaczytuje się w książkach różnego gatunku. ■

Joanna Szymczak **Kierownik Zespołu Funduszy Norweskich**

Absolwentka ekonomii na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego oraz Podyplomowych Studiów Podstawy Prawno-Ekonomiczne Procesu Inwestycyjnego w Szkole Głównej Handlowej.

Od 2008 r. związana z NFOŚiGW, w którym do kwietnia 2016 r. zaangażowana była w realizację zadań związanych z POIiŚ na lata 2007-2013. Od maja 2016 r. kieruje zespołem wdrażającym projekty finansowane ze środków norweskich i EOG z zakresu oszczędza-

nia energii, promowania odnawialnych źródeł energii, jak i ochrony różnorodności biologicznej oraz ekosystemów i monitoringu środowiska.

Prywatnie wielbicelka muzyki Anny Marii Jopek i wypraw rowerowych, z dala od turystycznych szlaków. ■

Skąd NFOŚiGW bierze pieniądze na finansowanie ochrony środowiska

Oprac. ANNA URZYCZYM

Dotychczas ponad 31 tys. umów o dofinansowanie ekologicznych projektów w Polsce i zainwestowane w nie 68 mld zł – to efekt 29-letniej działalności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Sprawdziliśmy, skąd Fundusz czerpie na to wszystko pieniądze.

System finansowania ochrony środowiska w Polsce określony został w ustawie Prawo ochrony środowiska. Ustawa wskazuje, że Narodowy Fundusz prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, pokrywając z posiadanych środków i uzyskiwanych wpływów wydatki na finansowanie zadań określonych w ustawie oraz kosztów swojej działalności. Narodowy Fundusz prowadzi gospodarkę finansową w sposób zapewniający pełne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej.

Opłaty za korzystanie ze środowiska, czyli tzw. środki krajowe

Na mocy Prawa ochrony środowiska przychodami Narodowego Funduszu są wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych pobieranych za naruszenie wymagań ochrony środowiska. Opłaty pobierane są m.in. za: odprowadzanie ścieków, zanieczyszczanie powietrza atmosferycznego, składowanie odpadów, wydobywanie kopaliny, wycinanie drzew i krzewów, przeznaczanie na inne cele

gruntów rolnych i leśnych. Dodatkowym źródłem dochodów Narodowego Funduszu są opłaty eksploatacyjne i koncesyjne, pobierane na mocy ustawy Prawo geologiczne i górnicze. Wpływy te rejestrowane są na osobnym

Biorąc pod uwagę aktualnie dostępne zasoby środków pieniężnych, przyszłe przychody z opłat środowiskowych oraz zwroty rat pożyczek i uzyskiwane odsetki z oprocentowania, przewiduje się, że górna granica dofinansowania, jakiego Narodowy Fundusz mógłby udzielić beneficjentom w okresie 2017-2020 r., tylko ze środków własnych – wyniesie ponad 13 mld zł.

rachunku, z którego mogą być finansowane jedynie przedsięwzięcia z zakresu geologii i górnictwa.

Źródłem wpływów są również przychody pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji, wpływające na tzw. rachunek klimatyczny.

Pozostałe źródła wpływów, trafiających do Narodowego Funduszu, precyzuje Prawo ochrony środowiska,

ale i dodatkowo inne ustawy. Dochodem Narodowego Funduszu są m.in. wpływy pobierane na mocy ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej, a także wpływy z opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy Prawo energetyczne. Znaczącą pozycją w budżecie NFOŚiGW są zwroty rat udzielonych pożyczek z odsetkami.

Biorąc pod uwagę aktualnie dostępne zasoby środków pieniężnych, przyszłe przychody z opłat środowiskowych oraz zwroty rat pożyczek i uzyskiwane odsetki z oprocentowania, przewiduje się, że górna granica dofinansowania, jakiego Narodowy Fundusz mógłby udzielić beneficjentom w okresie 2017-2020 r., tylko ze środków własnych – wyniesie ponad 13 mld zł.

Środki te zostaną przeznaczone na finansowanie przedsięwzięć określanych we wdrażanych programach priorytetowych, a także wskazywanych do realizacji przez ustawodawcę oraz pozostałych wynikających z zawartych już umów.

Siedziba NFOŚiGW w Warszawie, ul. Konstruktorska 3a

Przewiduje się, że główne nakłady zostaną poniesione na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony powietrza oraz szeroko rozumianej ochrony ziemi.

System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme)

Ten system jest pochodną mechanizmu handlu uprawnieniami do emisji. Wykorzystanie środków pochodzących ze sprzedaży jednostek emisji gazów cieplarnianych przebiega z zachowaniem uzgodnionych z państwem nabywcą i sprecyzowanych w umowie sprzedaży warunków, m.in. w zakresie terminów wykorzystania tych środków, przeznaczenia na określone rodzajowo przedsięwzięcia, ustalenia maksymalnej intensywności dofinansowania, przekazywania informacji dotyczących uzyskanych efektów ekologicznych. Krajowy system zielonych inwestycji gwarantuje zatem z jednej strony, że państwo z niedoborem uprawnień będzie mogło poprzez zakup jednostek zwiększyć emisję gazów cieplarnianych, i jednocześnie, że przekazane w związku z tym środki zostaną przeznaczone przez sprzedającego na cele związane z szeroko pojętą ochroną klimatu i środowiska. Krajowym systemem zielonych inwestycji

zarządza Krajowy operator, a rolę tę pełni NFOŚiGW.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Głównym źródłem finansowania ochrony środowiska ze środków zagranicznych są środki POIiŚ 2014-2020. W ramach tego programu Narodowy Fundusz jako Instytucja Wdrażająca ma do rozdysponowania środki o łącznej wartości przekraczającej 20 mld zł. Blisko 90% tej kwoty ma zostać przekazane jako bezzwrotna forma dofinansowania.

Środki norweskie: Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego

Bezzwrotna pomoc finansowa dla Polski w postaci dwóch instrumentów pod nazwą: Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy (potocznie znanych jako fundusze norweskie), pochodzi z trzech krajów EFTA (Europejskiego Stowarzyszenie Wolnego Handlu), będących zarazem członkami EOG (Europejskiego Obszaru Gospodarczego), tj. Norwegii, Islandii i Liechtensteinu. Narodowy Fundusz jest współoperatorem

tych środków, wraz z Ministerstwem Środowiska, zgodnie z Memorandum of Understanding wdrażania MF EOG.

Środki LIFE

Program LIFE to jedyny instrument finansowy Unii Europejskiej poświęcony wyłącznie współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony środowiska i klimatu. Jego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja unijnej polityki w tym zakresie, a także identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących środowiska, w tym przyrody. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pełni rolę Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE w Polsce, działając od roku 2008 na mocy Porozumienia z Ministerstwem Środowiska. Zapewnia wsparcie polskim wnioskodawcom w przygotowaniu wniosków LIFE i udziela dofinansowania jako instytucja współfinansująca.

Fundusz Niskoemisyjnego Transportu

Stworzenie Funduszu jest jednym z elementów wdrażania planu w zakresie rozwoju elektromobilności i rynku paliw alternatywnych. Ma on za zadanie wspieranie rozbudowy infrastruktury paliw alternatywnych oraz tworzenie rynku pojazdów na te paliwa. W początkowej fazie Fundusz będzie dysponował środkami w wysokości ok. 162 mln zł rocznie (szacowany budżet na lata 2018-2027 to ok. 4,5 mld zł). Finansowanie ma zostać uruchomione w roku 2018. Dysponentem Funduszu Niskoemisyjnego Transportu będzie minister właściwy do spraw energii, a Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ma nim zarządzać na podstawie umowy z Ministerstwem Energii. ■

NFOŚiGW: Największe ekologiczne przedsięwzięcia 2017 roku

KRZYSZTOF PIEKARZ

Bez wielkich dotacji – zagranicznych czy krajowych – nie byłoby w Polsce licznych ekologicznych inicjatyw. W minionym 2017 r. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej podpisał ponad tysiąc umów o dofinansowanie prośrodowiskowych inwestycji na łączną kwotę przekraczającą 9 mld zł. Oto wybór projektów, które można uznać za najważniejsze i największe, nie tylko ze względu na wielkość udzielonego im wsparcia.

Trudno zdecydować się na jedno kryterium, które mogłoby posłużyć za obiektywną miarę wyboru najlepszych z najlepszych dofinansowanych przez Fundusz projektów, dlatego poniższe zestawienie opiera się na trzech różnych kategoriach. Są one związane ze źródłami przyznanego wsparcia, które może pochodzić tylko z unijnego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ) lub być współfinansowane ze środków krajowych NFOŚiGW, albo też udzielone jedynie z budżetu Narodowego Funduszu.

1) Projekty realizowane w ramach POIiŚ 2014-2020

W 2017 r. w tej kategorii zostało podpisanych ponad 470 umów w ramach dwunastu unijnych działań i poddziałań z I i II osi POIiŚ, dla których NFOŚiGW jest Instytucją Wdrażającą. Gdyby pokusić się o znalezienie największych pod względem wartości całkowitej przedsięwzięć, w pierwszej dziesiątce znalazłoby się aż siedem projektów dla działania 2.3, dwa projekty dotyczące działania 2.1 oraz jeden

projekt w zakresie działania 1.5. Razem skupiają one dofinansowanie z Unii Europejskiej na poziomie 2,1 mld zł, a ich wartość całkowita wynosi 4,2 mld zł. Mając jednak na uwadze różnorodność wspieranych w Polsce przedsięwzięć ekologicznych, proponowane zestawienie prezentuje największe umowy z każdego działania i poddziałania, w ramach których Fundusz rozdysponowuje dotacje.

Poddziałanie 1.1.1 *Wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej*

Dotychczas w ramach poddziałania 1.1.1 podpisano 8 umów, a najbardziej spektakularną jest „Wykonanie odwiertów geotermalnych w Stargardzie” o wartości dofinansowania z Unii Europejskiej na poziomie 40 mln zł i koszcie całkowitym przedsięwzięcia 89 mln zł. Po jego ukończeniu wzrośnie produkcja energii cieplnej ze źródeł odnawialnych o 62 tys. MWh na rok, a emisja gazów cieplarnianych, wyrażona w ekwiwalencie CO₂, zmniejszy się o 23 tys. Mg CO₂/rok.

W tym miejscu warto wspomnieć, że z 8 umów aż 4 dotyczą pozyskiwania energii ze źródeł geotermalnych i w tym celu zostanie wydatkowane ze środków Unii Europejskiej (UE) 74 mln zł, przy wartości całkowitej przedsięwzięć 171 mln zł.

Łączny planowany efekt realizacji przedsięwzięć tzw. geotermalnych to produkcja rocznie 158 MWh „czystej energii” oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 40 tys. Mg CO₂/rok.

Działanie 1.2 *Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach*

W ramach działania podpisano dotychczas 3 umowy, a największą z nich jest projekt pn. „Termomodernizacja budynku stacji kontroli pojazdów i budynku administracyjnego Kaliskiego Przedsiębiorstwa Transportowego Spółka z o.o. w Kaliszu”, który otrzymał 0,7 mln zł unijnego dofinansowania. Jego wartość całkowita to 1 mld zł. Inwestycja zakłada poddanie termomodernizacji budynku o powierzchni użytkowej

Podpisanie umowy – przez Wicepremiera prof. Piotra Glińskiego i Prezesa NFOŚiGW dra Kazimierza Kujdę – dotyczącej projektu „Kompleksowa modernizacja energetyczna wybranych państwowych placówek szkolnictwa artystycznego”

1942 m² oraz zaoszczędzenie w ten sposób 1877 GJ energii cieplnej na rok. Dzięki realizacji zapisów tej umowy nie zostanie także corocznie wyemitowane 104 tony gazów cieplarnianych.

Poddziałanie 1.3.1 *Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach publicznych*

W ramach tego poddziałania w 2017 r. podpisano 149 umów. Największe wsparcie przypadło przedsięwzięciu „Zmniejszenie energochłonności obiektów jednostki penitencjarnej – Zakładu Karnego w Potulicach”, bo aż 34 mln zł, przy czym całość jest warta 41 mln zł. Po zrealizowaniu tej umowy emisja gazów cieplarnianych zostanie zmniejszona o 5898 Mg CO₂/rok, a zaoszczędzona energia cieplna wyniesie 46 825 GJ/rok, z kolei elektryczna – 4010 MWh/rok. Efekty te zostaną uzyskane w wyniku termomodernizacji budynków o powierzchni użytkowej 18 875 m².

Warto przy okazji wspomnieć o innej – największej umowie wspieranej w ramach tego działania (podpisanej w roku 2016, ale aneksowanej w roku 2017). Chodzi o projekt „Kompleksowa modernizacja energetyczna wybranych państwowych placówek szkolnictwa artystycznego w Polsce”. Umowa podpisana z Ministrem Kultury

i Dziedzictwa Narodowego na kwotę dofinansowania UE 409 mln zł (jej koszt całkowity to 501 mln zł) zakłada poddanie termomodernizacji 187 budynków o powierzchni użytkowej 252 623 m². Zaoszczędzone dzięki temu zostanie 148 428 GJ/rok energii cieplnej i 4540 MWh/rok energii elektrycznej, a emisja gazów cieplarnianych zmniejszy się o 22 269 Mg CO₂/rok.

Działanie 1.5 *Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu*

W ramach tego działania podpisano w 2017 r. 33 umowy. Największa nosi nazwę – „Likwidacja węzłów grupowych wraz z budową przyłączy do istniejących budynków i instalacją węzłów dwufunkcyjnych (ciepła woda użytkowa) w Krakowie i Skawinie – etap I”. Jej wartość to 199 mln zł, przy czym dofinansowanie wyniosło 82 mln zł. Efekty jej realizacji są następujące: długość wybudowanej sieci ciepłowniczej – 69 km, liczba zainstalowanych indywidualnych węzłów ciepłych – 1081, szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych – 15 165 ton równoważnika CO₂ oraz zmniejszenie zużycia energii pierwotnej w wysokości – 68 922 GJ/rok. W zakresie szerszego projektu, realizowanego w ramach zmniejszania emisyjności gospodarki, w Krakowie i Skawinie ze środków UE, podpisano

w 2017 r. 3 umowy, w tym 2 z działania 1.5 i 1 z poddziałania 1.6.2.

Poddziałanie 1.6.1 *Źródła wysokosprawnej kogeneracji*

W 2017 r., realizując cele poddziałania 1.6.1, podpisano 23 umowy, w tym największą na „Budowę nowych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w technologii wysokosprawnej kogeneracji o całkowitej nominalnej mocy elektrycznej powyżej 1 MW w miejscowościach: Wojkowice, Myszków, Lubliniec, Dąbrowa Górnicza, Bytom”. Koszt całkowity inwestycji opiewa na 58 mln zł, a dofinansowanie pochodzące z UE 26 mln zł. W warunkach wysokosprawnej kogeneracji powstanie dodatkowo zdolność wytwarzania 11,52 MW energii cieplnej i 11,14 MW energii elektrycznej. W efekcie szacuje się, iż zostanie zmniejszona emisja gazów cieplarnianych o 80 tys. Mg CO₂/rok oraz zmniejszeniu ulegnie zużycie energii pierwotnej o 189 tys. GJ/rok.

Natomiast największą umową w tym poddziałaniu pod względem udzielonego dofinansowania jest „Budowa elektrociepłowni opalanej odpadami z płyt drewnopochodnych”, która uzyskała dofinansowanie UE w wysokości 31 mln zł przy wartości całkowitej 54 mln zł. Dzięki temu w przyszłości dodatkowo zdolność wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wzrośnie o 13,3 MW cieplnej oraz 1,7 MW elektrycznej. Spadnie także emisja gazów cieplarnianych o 64 759 Mg CO₂/rok i nastąpi zmniejszenie zużycia energii pierwotnej o 547 794 GJ/rok.

Poddziałanie 1.6.2 *Sieci ciepłownicze i chłodnicze dla źródeł wysokosprawnej kogeneracji*

W ramach poddziałania 1.6.2 w 2017 r. podpisano 13 umów. Największą była: „Budowa sieci ciepłych umożliwiających wykorzystanie energii cieplnej wytworzonej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji w Krakowie

Oczyszczalnia ścieków Czapka w Warszawie

i Skawinie – etap I” o wartości dofinansowania z UE – 31 mln zł (projekt o całkowitej wartości 93 mln zł powiązany jest z największym projektem w działaniu 1.5). W wyniku realizacji tego przedsięwzięcia zostanie wybudowana sieć ciepłownicza o długości – 19 km.

Działanie 2.1 *Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska*

W 2017 r. podpisano 31 umów, w tym na „Ochronę przed powodzią Kotliny Kłodzkiej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony miasta Kłodzka” o największym unijnym dofinansowaniu – 317 mln zł (wartość całkowita – 545 mln zł). Po realizacji zapisów tej umowy wzrosnie o 1237 liczba osób odnoszących korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej, obszar 7,17 km² zostanie objęty ochroną przeciwpowodziową, powstaną cztery urządzenia dla celów przeciwpowodziowych oraz zwiększona zostanie pojemność obiektów retencji o 16,7 mln m³.

Działanie 2.2 *Gospodarka odpadami komunalnymi*

W ramach tego działania podpisano 8 umów. „Budowa Punktów Selektyw-

nej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty” o wartości unijnego dofinansowania w wysokości 12 mln zł – jest największą z nich. Na skutek realizacji projektu wartego 16 mln zł wspartych zostanie dziesięć PSZOK-ów oraz zostanie osiągnięta zdolność zakładu do zagospodarowania odpadów na poziomie – 1046 Mg/rok.

Działanie 2.3 *Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach*

W 2017 r. podpisano 124 umowy, w tym na realizację projektu pod nazwą „Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków w Warszawie – Faza VI” (dofinansowanie z UE – 637,5 mln zł, wartość całkowita – 1,2 mld zł). W wyniku ukończenia tego przedsięwzięcia powstanie 30 km kanalizacji sanitarnej, 23 km sieci wodociągowej, zmodernizowane zostaną dwie oczyszczalnie ścieków – Czapka i Południe – m.in. w zakresie gospodarki osadowej oraz stacja uzdatniania wody w Wieliszewie. Rozbudowany zostanie także inteligentny system zarządzania kanalizacją i zakupionych zostanie 14 pojazdów specjalistycznych. Na skutek tych inwestycji usprawnieniu ulegnie działanie systemu oczyszczania ścieków w Warszawie (największej inwestycji

środowiskowej w Europie Środkowo-Wschodniej), podłączonych zostanie dodatkowo 6720 osób do sieci wodociągowej oraz wzrosnie ilość ścieków oczyszczonych pochodzących od 5700 osób (określonych w równoważnej liczbie mieszkańców).

Działanie 2.4 *Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna*

W 2017 r. podpisano 31 umów. Projekt „Ochrona siedlisk i gatunków terenów nieleśnych zależnych od wód” o dofinansowaniu 34 mln zł posiada najwyższe wsparcie unijne (wartość całkowita – 39 mln zł). W ramach realizacji przedsięwzięcia, 11 siedlisk/zbiorowisk roślinnych objętych projektem i 3362 ha siedlisk zostanie wspartych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony.

Działanie 2.5 *Poprawa jakości środowiska miejskiego*

W ramach działania w 2017 r. podpisano 52 umowy, w tym na realizację projektu „Poprawa jakości środowiska miejskiego Gminy Świętochłowice – remediacja terenów zdegradowanych i zanieczyszczonych w rejonie stawu Kalina wraz z przywróceniem jego biologicznej aktywności”. Jego dofinansowanie wyniosło 59 mln zł, przy całkowitym koszcie – 69 mln zł. Po wykonaniu planowanych zabiegów, zrekultywowaniu ulegnie 10 ha gruntów, a na 9 ha zostanie uzyskana powierzchnia biologicznie czynna.

2) Projekty realizowane ze środków UE, które współfinansuje NFOŚiGW

Z punktu widzenia realizacji podstawowego priorytetu NFOŚiGW, a więc pełnego wykorzystania środków pochodzących z pomocy zagranicznej, bardzo ważne jest wsparcie instytucji w uzgodnieniu montażu finansowego przedsięwzięcia. W tym celu Narodowy Fundusz współfinansuje realizację projektów finansowanych głównie ze środków unijnych. W 2017 r. zawarto

ponad 57 umów odnoszących się do tego celu, głównie w działaniach 2.3 i 2.4. Szczególnie wyróżniają się w tym zestawieniu poniżej opisane trzy projekty, związane z gospodarką wodno-ściekową (2.3.). Warto ponadto wiedzieć, że łącznie na wsparcie inwestycji wodno-ściekowych realizowanych ze środków UE w 2017 r. NFOŚiGW przeznaczył ponad 400 mln zł.

„Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście Skierniewice – etap II” (dofinansowanie NFOŚiGW – 32 mln zł, dofinansowanie UE – 73 mln zł, wartość całkowita – 140 mln zł) – to projekt, w wyniku którego będzie wybudowanych 7,37 km kanalizacji sanitarnej, 990 m sieci wodociągowej oraz przebudowana zostanie kanalizacja sanitarna na długości 4,07 km i sieć wodociągowa na długości 340 m. Zostanie także zmodernizowana oczyszczalnia ścieków w zakresie przeróbki/zagospodarowania osadów ściekowych. Dzięki tej inwestycji dodatkowo 935 osób będzie korzystać z ulepszonych oczyszczania ścieków.

„Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Sława” (dofinansowanie NFOŚiGW 37 mln zł, dofinansowanie UE 68 mln zł, wartość całkowita 135 mln zł) – to przedsięwzięcie, dzięki któremu powstanie 90,4 km sieci kanalizacji sanitarnej oraz 47,7 km sieci wodociągowej. Przebudowana zostanie jedna oczyszczalnia ścieków, wybudowane jedno ujęcie wody i wsparte 3 stacje uzdatniania wody. Dzięki tej inwestycji dodatkowo 9228 osób będzie korzystać z ulepszonych oczyszczania ścieków oraz 6838 osób z ulepszonych zaopatrzenia w wodę.

„Gospodarka wodno-ściekowa w Tarnobrzegu – etap II” (dofinansowanie NFOŚiGW – 25 mln zł, dofinansowanie UE – 44 mln zł, wartość całkowita – 86 mln zł) – to inwestycja, która przyczyni się do wyremontowania

5,84 km kanalizacji sanitarnej i 1,02 km sieci wodociągowej. Zostanie także zmodernizowana oczyszczalnia ścieków w zakresie przeróbki/zagospodarowania osadów ściekowych.

3) Projekty finansowane wyłącznie ze środków krajowych, czyli ze środków własnych NFOŚiGW

Ze względu na to, że w NFOŚiGW dofinansowywane są przedsięwzięcia zgrupowane w kilkanaście dziedzin oraz fakt, że część projektów ma charakter redystrybucyjny, poniżej przedstawiono subiektywny wybór najważniejszych umów zawartych w 2017 r. Kryterium wyboru była wartość dofinansowania, brak współfinansowania projektów unijnych oraz nieposiadanie cech redystrybucji (dofinansowania wynikające z zapisów ustaw, np. dofinansowanie Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami czy realizacja zobowiązań Polski wynikających z członkostwa w organizacjach/umowach międzynarodowych).

„Budowa innowacyjnego zakładu produkcji mączki mięsno-kostnej oraz tłuszczu zwierzęcych” – to projekt dofinansowany przez NFOŚiGW kwotą 78 mln zł (wartość całkowita – 104 mln zł), a efektem jego realizacji będzie: oszczędność energii elektrycznej w wysokości 6806 MWh/rok, oszczędność energii cieplnej w wysokości 122 367 GJ/rok oraz oszczędność zużycia wody 3010 m³/rok.

„Budowa innowacyjnej linii do produkcji mleka oraz serwatki w proszku w «BIELMLEK» Spółdzielnia Mleczarska w Bielsku Podlaskim” – to przedsięwzięcie, które z NFOŚiGW otrzymało wsparcie oszacowane na 68 mln zł (wartość całkowita – 115 mln zł). Dzięki podpisanej umowie w tej sprawie zaoszczędzonych zostanie 145 800 ton wody oraz 2301 MWh/rok energii elektrycznej.

„Wykonanie odwiertu badawczo-eksploatacyjnego Bańska PGP-4

w celu ustalenia zasobów wód termalnych w utworach eocenu numulitowego i mezozoicznych podłoża niecki podhalańskiej, w obszarze górniczym «Podhale1»” – to z kolei inicjatywa dofinansowana 45 mln zł ze środków własnych NFOŚiGW (wartość całkowita – 45 mln zł). Jej efektem będzie wykonanie odwiertu o głębokości 5300 m w celu ustalenia zasobów wód termalnych.

„Budowa oczyszczalni ścieków w Mławie” – jest przedsięwzięciem, które wpisuje się w uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Polsce. Dofinansowanie tej inwestycji wyniesie 33 mln zł, przy koszcie całkowitym 58 mln zł. Efektem realizacji będzie modernizacja oraz rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków, która po ukończeniu będzie posiadać nominalną przepustowość 5200 m³/dobę i średnią zdolność przerobową dla ścieków wytwarzanych przez 42 tys. osób (wyrażonych w równoważnej liczbie mieszkańców).

„Wykonanie otworu poszukiwawczo-rozpoznawczego KOŁO GT-1 w celu ujęcia wód termalnych w miejscowości Chojny” – inwestycja dofinansowana jest przez NFOŚiGW w wysokości 22 mln zł (koszt całkowity – 25 mln zł), zakończy się wykonaniem odwiertu o głębokości 3600 m i oceną zasobów wód termalnych.

„Poszukiwanie wód termalnych otworem LZT-1 w Łądku Zdroju” – inwestycja wsparta przez NFOŚiGW dofinansowaniem 19 mln zł (wartość całkowita 19 mln zł), które przyczyni się do wykonania otworu poszukiwawczego o głębokości 2500 m. ■

Ekoleksykon (część II)

Oprac. MICHAŁ PISKORZ

Lista skrótów czy mało zrozumianych haseł, które na co dzień towarzyszą ekspertom i specjalistom Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wydaje się nie mieć końca, dlatego – zgodnie z zapowiedzią – opracowano jej kolejną część. A w następnym numerze przyjdzie czas na terminy i sformułowania wiążące się z szeroko pojętymi funduszami strukturalnymi.

BAT – ang. Best Available Techniques; najlepsze dostępne techniki; zgodnie z dyrektywą IPPC definiuje standard służący określeniu dopuszczalnej wielkości emisji zanieczyszczeń dla większych zakładów przemysłowych na obszarze UE; głównym celem BAT jest zaproponowanie takich limitów emisyjnych, które będą odzwierciedlać właściwe proporcje pomiędzy korzyściami i kosztami, przy czym wielkości limitów emisyjnych muszą dotyczyć tych zanieczyszczeń, które zakład będzie wytwarzał w większych ilościach.

BROWNFIELD – pol. brązowe pole; określa inwestycje na terenie przemysłowym; inwestycje typu brownfield są bardziej preferowane niż inwestycje typu greenfield, ponieważ pozwalają na lepsze wykorzystanie zasobów (przede wszystkim przestrzeni), mają mniejsze oddziaływanie na środowisko i często wymagają mniejszych nakładów inwestycyjnych, a także pozwalają na szybsze rozpoczęcie działalności.

CEF – ang. Connecting Europe Facility, nowy instrument finansowy – pn. „Łącząc Europę” – centralnie zarządzany bezpośrednio przez Komisję Europejską; zastąpił dotychczasowy Fundusz TEN-T (ang. Trans-European Transport Networks); jego celem jest wspie-

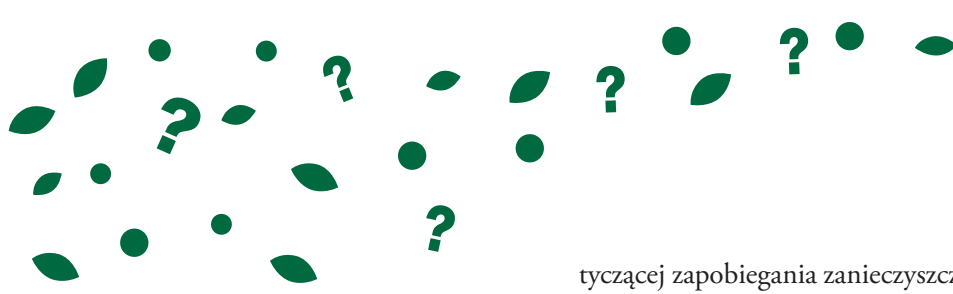
ranie projektów infrastrukturalnych w obszarach transportu, energetyki oraz technologii informacyjnych.

CERTYFIKACJA – tzn. certyfikowanie wydatków; pojęcie, które odnosi się do projektów współfinansowanych ze środków UE; to ważna i niekiedy uciążliwa czynność dokonywana w ramach systemu kontroli finansowej przez instytucję płatniczą w stosunku do operacji finansowych poczynionych przez instytucję zarządzającą i instytucje pośredniczące; jej celem jest potwierdzenie, czy wydatki na rzecz beneficjentów były ograniczone do okresu dopuszczalności kosztów, realizowane były zgodnie z obowiązującymi procedurami i czy dotyczyły uzgodnionych działań; dokumentem służącym usystematyzowaniu certyfikacji są wytyczne w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020 – właśnie na ten okres zaplanowano restrukturyzację procesu certyfikacji; w drodze decentralizacji, wcześniej działająca Instytucja Certyfikująca, funkcjonująca w ramach Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, zostanie zastąpiona przez specjalnie powołane jednostki zarządzające (IZ RPO – Instytucje Zarządzające Regionalnym Programem Operacyjnym), a za sprawą

podjętych działań nastąpi instytucjonalne rozdzielenie ról certyfikacyjnej od zarządczej i kontrolnej.

CHP – ang. Combinet heat and power; kogeneracja, czyli proces technologiczny jednoczesnego wytwarzania energii elektrycznej i ciepła użytkowego w elektrociepłowni; jej stosowanie jest korzystne pod względem ekonomicznym (mniejsze zużycie paliwa) i ekologicznym w porównaniu z odrębnym wytwarzaniem ciepła w klasycznej ciepłowni i energii elektrycznej w elektrowni kondensacyjnej.

FIDIC – ang. Federation Internationale des Ingenieurs-Conseil; skrót od Międzynarodowej Federacji Inżynierów Konsultantów, czyli związku stowarzyszeń niezależnych inżynierów konsultantów z różnych krajów; organizacja została założona w 1913 r. w Gandawie i zrzesza obecnie organizacje z 94 krajów ze wszystkich kontynentów; jej członkiem jest działające w Polsce Stowarzyszenie Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców (SIDiR); główną zaślugą FIDIC jest ujednoczenie procedury realizacji inwestycji budowlanych na całym świecie; tworzone przez tę organizację regulacje prawne zmierzają do wprowadzenia pewnej równowagi między obowiązkami i interesami stron

procesu inwestycyjnego, tj. zakładają sprawiedliwy podział ryzyka, zagrożeń i odpowiedzialności między zamawiającym i wykonawcą robót budowlanych; FIDIC opracował wspólny model organizacji procesu budowlanego i zdefiniował tzw. warunki kontraktowe, które stanowią wzór umowy o roboty budowlane; w użyciu funkcjonuje tzw. czerwony FIDIC (od koloru okładki), żółty i srebrny.

GEP – ang. Green Energy Power; zakup zielonej energii elektrycznej przez jednostkę samorządu terytorialnego.

GREENFIELD – pol. zielone pole; określenie inwestycji na terenie nieużywanym dotychczas przez przemysł lub usługi.

INTELIĞENTNE SPECJALIZACJE – to dziedziny życia, gospodarki lub nauki stanowiące nową, rozwojową specjalizację gospodarczą, która opiera się na wykorzystaniu unikatowych zasobów naturalnych regionu, połączeniu różnych branż, zastosowaniu innowacyjnych rozwiązań technologicznych; mają one na celu doprowadzić do powstania nowych rynków aktywności gospodarczej, modernizacji oraz podniesienia konkurencyjności regionów; każde z województw Polski ma określoną listę inteligentnych specjalizacji.

IPPC – ang. Integrated Pollution Prevention and Control; zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola – akronim dyrektywy UE do-

tyczącej zapobiegania zanieczyszczeniu powietrza, wody i gleby przez instalacje przemysłowe, rolnicze i inne; IPPC określa m.in. procedury wydawania pozwoleń na działalność gospodarczą.

JESSICA – jeden z czterech pomocowych instrumentów finansowych UE, który finansuje wsparcie techniczne przy przygotowaniu dużych projektów infrastrukturalnych (głównie miejskich); ponadto funkcjonują: instrument finansowy JASPERS, którego celem jest wspieranie projektów infrastrukturalnych określanych jako „główne”, oraz JEREMIE, którego zadaniem jest ułatwianie małym i średnim przedsiębiorstwom dostępu do mikrofinansowania.

KIS-Y – krajowe inteligentne specjalizacje; 20 inteligentnych specjalizacji, które zostały określone w ramach następujących działów: zdrowe społeczeństwo, biogospodarka rolno-spożywcza, leśno-drzewna i środowiskowa, zrównoważona energetyka, surowce naturalne i gospodarka odpadami, innowacyjne technologie i procesy przemysłowe.

KPGO – Krajowy plan gospodarki odpadami 2022; obejmuje zakres działań niezbędnych dla zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju; jego głównym celem jest określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z nimi; wpisujące się w działania gospodarki o obiegu zamkniętym; oprócz kontynuacji dotychczas prowadzonych zadań, ujęto w nim nowe cele i zadania, które dotyczą sześciu kolejnych lat, a perspektywnie okresu do 2030 r.

KPOŚK – zwana potocznie „kapośka”; Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych; zatwierdzony przez Rząd RP 16 grudnia 2003 r.; jego integralną część stanowi wykaz aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2000 oraz wykaz niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych (wykaz ten sporządza Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, a zatwierdza Rada Ministrów); Rada Ministrów aktualizuje KPOŚK nie później niż w terminie dwóch lat od dnia jego zatwierdzenia, a kolejne aktualizacje odbywają się co najmniej raz na cztery lata.

LPR – Lokalny Program Rewitalizacji; dokument operacyjny stanowiący wieloletni program koordynujący i integrujący różnorodne działania podejmowane na obszarze rewitalizacji, który opracowuje i zatwierdza gmina na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

RPO – Regionalny Program Operacyjny; dokument planistyczny określający obszary, a czasem szczegółowe działania, jakie organy samorządu województwa podejmują lub mają zamiar podjąć na rzecz wspierania rozwoju województwa lub regionu; to dokument o charakterze operacyjnym, który zawiera szereg szczegółów wynikających z przeprowadzanych w regionie badań i analiz; jest dokumentem kierunkowym, podrzędnym wobec strategii rozwoju regionu czy województwa; podstawę prawną dla jego funkcjonowania stanowi uchwalona 6 grudnia 2006 r. ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

WHITEFIELD – pol. białe pole; określa inwestycje na terenie zdegradowanym o niewysokim zanieczyszczeniu. ■

Pracownicy o początkach Narodowego Funduszu

Oprac. BOGUSŁAW BERNARD

Pracuje tutaj tyle wiosen, ile ich ma sam Narodowy Fundusz. W 2017 r. minęło 28. Był jednym z pierwszych zatrudnionych, wpisano go pod numerem ewidencyjnym 19. Zaczynał w zespole finansowym i z tą dziedziną jest związany po dzień dzisiejszy. Poznajcie Andrzeja Talara – doradcę z zespołu ocen finansowych w NFOŚiGW.

Do pracy w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zostałem przyjęty 16 października 1989 r., więc niedawno minęło mi 28 lat pracy w tej firmie. W momencie rozpoczęcia mojej przygody z Narodowym Funduszem pracowało nas około 20 osób, mnie wpisano pod numerem ewidencyjnym 19. Fundusz w tym czasie miał tylko trzy zespoły: księgowy, finansowy i ekologiczny. Ten ostatni podzielony był na trzy obszary związane z ochroną wód, atmosfery i przyrody. W pierwszych miesiącach działania Narodowego Funduszu jego przyszłość jako instytucji była bardzo niepewna – w tym czasie zlikwidowano bowiem większość funduszy celowych.

Pamiętam doskonale wiele nazwisk z tamtego okresu. Ówczesnym Ministrem Ochrony Środowiska był Bronisław Kamiński, który zmarł w październiku 2017 r. W pierwszym okresie funkcjonowania Funduszu było dwóch wiceprezesów: Lesław Puczniewski i Tadeusz Pusiak. Natomiast przez półtora roku stanowisko prezesa głównego nie było obsadzone. Dopiero od lutego 1991 r. został nim Bronisław Kamiński, gdy Ministrem Środowiska był Maciej Nowicki. W zespole finansowym, w któ-

rym się znalazłem, pracował już Andrzej Netzel, a funkcję głównego księgowego sprawował Krzysztof Rawicz.

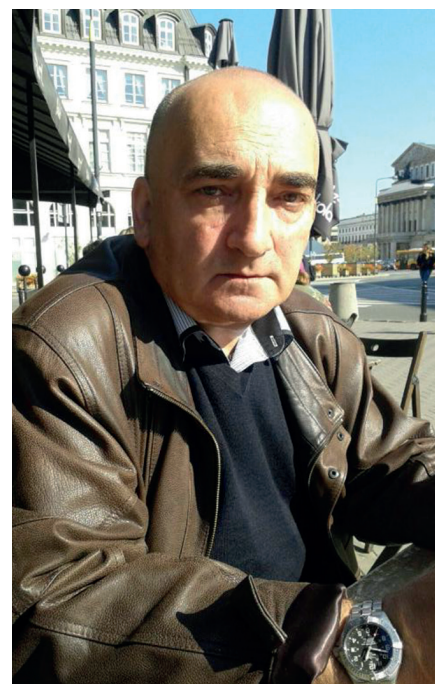
Dzisiaj byłoby to nie do pomyślenia, ale w początkowym okresie działalności Funduszu był tylko jeden komputer. Po zakupieniu nowych komputerów, jeszcze pod koniec 1989 r., powstała sieć wewnętrzna i przez pewien czas byłem jej administratorem. Gdy skład osobowy Narodowego Funduszu zaczął się powiększać, wzrosły również potrzeby w zakresie informatyzacji naszej instytucji, co również wymagało zatrudnienia inżyniera do obsługi sieci.

Wtedy powstały także nowe funduszowe zespoły, m.in. ekonomiczno-finansowy, którego zostałem ekspertem – koordynatorem.

Chyba na początku 1995 r. Fundusz został przeniesiony z gmachu Ministerstwa Środowiska do nowej warszawskiej siedziby – przy ul. Konstruktorskiej. Był to ciąg czterech budynków dawnej firmy Unitra Cemi, która produkowała lampy i podzespoły elektroniczne. W okresie przemian firma upadła. Pierwszy budynek, który znajduje się przy ul. Wołoskiej, był wynajmowany przez Bank Zachodni. W drugim swoją działalność prowadziła m.in. firma ubezpieczeniowa Warta. Trzeci budy-

nek – obecnie 3a – został zajęty przez Narodowy Fundusz.

Przez pewien okres Fundusz działał w nowej siedzibie bez zmian organizacyjnych. Dopiero za Prezesa prof. Józefa Zegara powstały departamenty, które składały się z wydziałów. Wtedy też zaczął funkcjonować departament współpracy z zagranicą. Będąc wówczas szefem zespołu ekonomiczno-finansowego, wraz z całym zespołem zajmowałem się oceną finansową przedsięwzięć. W początkowym okresie działania

Andrzej Talar

Narodowego Funduszu funkcje wniosku pełniła tzw. Karta Informacyjna Zadania, którą wnioskodawcy wypełniali, odpowiadając na szereg pytań dotyczących sposobu realizacji przedsięwzięcia. Teraz nawet nie próbowałbym jej porównać z obecnie obowiązującym wnioskiem o dofinansowanie, zaś z biegiem lat wprowadzano kolejne procedury regulujące pracę NFOŚiGW, które z jednej strony pozwalają na profesjonalną, bardziej szczegółową ocenę realizowanych przedsięwzięć, natomiast z drugiej strony wydłużają czas rozpatrywania wniosków.

Po wstąpieniu Polski do UE, Narodowy Fundusz jako administrator środków unijnych został zobowiązany do przestrzegania dodatkowo konkretnych wymogów, jakie należało spełnić przy realizacji funduszy unijnych. Wymagało

to całego szeregu dodatkowych szkoleń pracowników w zakresie unijnych procedur i przepisów, co pozwoliło w kolejnych latach zyskać miano profesjonalnej instytucji działającej w ochronie środowiska, która (można śmiało powiedzieć) pozytywnie wybiła się wśród innych instytucji tego typu działających w krajach ościennych, zwłaszcza tych relatywnie niedawno przyjętych do Unii Europejskiej.

Departament Analiz Finansowych, w którym obecnie pracuję, w swoim działaniu można nazwać departamentem horyzontalnym, gdyż zajmujemy się oceną wniosków ze wszystkich działań i programów priorytetowych, będących w sferze zainteresowania Narodowego Funduszu, co wymaga ścisłej współpracy naszego departamentu praktycznie ze wszystkimi komórkami

organizacyjnymi NFOŚiGW, które biorą udział w procedowaniu dofinansowania projektów zarówno ze środków UE, jak i krajowych. Oprócz tego zajmujemy się opracowywaniem zabezpieczeń zwrotu środków wraz z oceną ich wartości pod kątem ewentualnej windykacji należności, bierzemy udział w procedurach w zakresie przedsądowej windykacji środków pożyczkowych i dotacyjnych oraz weryfikacją finansową rozliczeń wypłacanych transz pożyczek. Praktycznie od początku swojej pracy w NFOŚiGW zajmuję się oceną wniosków o dofinansowanie. Lubię swoją pracę, jest ciekawa, nosi w sobie szereg nowych wyzwań (każdy nowy program czy konkurs POIiŚ wymaga innego podejścia do oceny wniosków), co pozwala mi zarówno poszerzać swoją wiedzę, jak i profesjonalizm w działaniu. ■

Dobra atmosfera, funkcja opiekuna, gimnastyka jako przerwa w czasie pracy oraz szkolenia – wylicza zalety pracy w NFOŚiGW Monika Janowicz-Kijkowska, która 1 października 2017 r. dołączyła do Wydziału Opłat i Pozostałych Przychodów w Departamencie Księgowości i Rozliczeń. O pierwszych spostrzeżeniach w nowym miejscu pracy rozmawiał z nią **Gustaw Bernard. Oto jej relacja...**

W Funduszu pracuję zaledwie kilka miesięcy. Zajmuję się tutaj między innymi sprawami geologicznymi, w tym aktualnymi informacjami przesyłanymi przez wydobywających kopaliny ze złóż, księgowaniem opłat z tym związanych, jak i porządkiem dokumentacji spraw zakończonych. Szczególną „działką” jest nielegalne wydobycie kopaliny. Praca z tym związana to, mówiąc w skrócie, działania dążące do uzyskania wpłat od firm, które łamały prawo geologiczne. Często te podmioty, wobec których Fundusz prowadzi postępowanie egzekucyjne, starają się udowodnić, że opłaty są niesłusznie naliczane, co powoduje,

że sprawy te bywają skomplikowane i przez to ciekawsze.

W nowym miejscu pracy zaskoczyła mnie po pierwsze dobra atmosfera w wydziale, w którym można otwarcie omawiać zawodowe sprawy ze współpracownikami, a szef nawet gdy jest bardzo zajęty, zarezerwuje konkretny moment, by przedyskutować kwestię, z którą się zwrócę. Bezpośrednia komunikacja pozwala szybko rozpoznawać problemy i odpowiednio je rozwiązać. Co więcej, nie ma sztywnego podziału zadań w wydziale, co pozwala mi poznawać specyfikę różnych tematów, a i zespół mobilizuje się dzięki temu do realizowania wspólnie tych większych zadań. Podoba mi się też, że istnieje

funkcja opiekuna, który jest nieocenionym wsparciem i „przewodnikiem” po Funduszu. Dodam, że zaskoczyła mnie ciasnota w pokoju, w którym w każdym kącie piętrzą się dokumenty w segregatorach. Nie sądziłam, że można ich aż tyle zgromadzić w jednym miejscu, ale na szczęście nasz wydział zakasał rękawy i udało się zarchiwizować hałdy papierów, więc problem zaczyna znikać.

Jako zaletę podkreśliłabym także możliwość dobierania sobie szkoleń pod kątem indywidualnej ścieżki rozwoju, w dużym stopniu dofinansowywanych przez pracodawcę. Daje to możliwość poszerzania horyzontów i doskonalenia swoich umiejętności, co sobie bardzo cenię. Ponadto pierwszy raz w pracy spotkałam się z gimnastyką dla pracowników w ramach ustawowej przerwy. Taka porcja ruchu daje pozytywnego kopa i jest zastrzykiem energii w połowie dnia, a do tego jakże zdrowym. ■

Zapowiedzi wydarzeń pod patronatem NFOŚiGW

Oprac. JOANNA HEYDA

VII Międzynarodowe Forum Gospodarki Odpadami SOSEXPO, XIII Konferencja Naukowo-Techniczna Ochrona Środowiska w Energetyce i Ciepłownictwie, Konkurs Ekoinwestor 2018 w Przemysle Spożywcym oraz VII Forum Spalania Biomasy i Odpadów to wydarzenia, które w pierwszym kwartale roku poleca uwadze Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, patron honorowy.

VII Międzynarodowe Forum Gospodarki Odpadami SOSEXPO
Warszawa, 1.02.2018 r.
www.sosexpo.ztw.pl

Forum jest organizowane dla przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej, środowisk przemysłowych i biznesowych, instytucji publicznych, instytutów naukowo-badawczych, a także zakładów gospodarowania odpadami. Składa się z konferencji, warsztatów szkoleniowych oraz wystawy podzielonej na strefy tematyczne. Program SOSEXPO jest przygotowywany w konsultacji z administracją rządową i samorządową, izbami i stowarzyszeniami branżowymi, w kompetencji których znajdują się zagadnienia związane z gospodarką odpadami.

Podczas tegorocznego forum wystąpienia wprowadzające wygłoszą m.in.: Jadwiga Emilewicz – Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Rozwoju; Andrzej Maciejewski – Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, Sejm RP; Janina Ewa Orzełowska – Wicemarszałek Województwa Mazowieckiego. Na temat kształtu unijnego pakietu w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym wypowie się Kestutis Sadauskas – Dyrektor Dyrektoriatu

„Circular Economy & Green Growth”, Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Komisja Europejska.

XIII Konferencja Naukowo-Techniczna Ochrona Środowiska w Energetyce i Ciepłownictwie
Katowice, 19-20.02.2018 r.
www.kierunekenergetyka.pl/konferencja,2019.html

Największe wyzwania, z którymi obecnie musi mierzyć się energetyka ciepła i zawodowa, są związane z ochroną środowiska. Podczas konferencji, która odbędzie się w lutym w Katowicach, poruszone zostaną najważniejsze kwestie związane z tą tematyką.

Nowoczesne technologie, ekomodernizacje, polityka klimatyczna, paliwa i regulacje środowiskowe – to tylko niektóre z tematów zaplanowanych paneli merytorycznych. Program podzielony został na siedem sesji tematycznych oraz dwie debaty, podczas których będą dyskutowane nowoczesne rozwiązania dla energetyki i ciepłownictwa.

Konkurs Ekoinwestor 2018 w Przemysle Spożywcym
Warszawa, 21.02.2018 r.
www.agroindustry.pl

Kominiek opalany peluletem – produktem grzewczym należącym do biopaliw

Konkurs jest organizowany co roku przez redakcję czasopisma „AgroIndustry”. Jego celem jest podkreślenie społecznej odpowiedzialności przemysłu spożywczego poprzez promowanie technologii przyjaznych środowisku i ograniczających negatywne oddziaływanie branży oraz wyróżnianie najciekawszych projektów środowiskowych, zrealizowanych w przemyśle spożywcym.

Zwycięskie projekty w znaczący sposób poprawiają parametry związane z efektywnością energetyczną, oczyszczaniem ścieków, uzdatnianiem wody i ograniczaniem zużycia mediów w procesie produkcji. Zgłoszenia nadsyłać mogą przedstawiciele zakładów produkcyjnych, wdrażających inwesty-

cje środowiskowe, klienci, firmy oraz dostawcy usług/technologii w imieniu swoich klientów. Dotychczasowymi laureatami konkursu zostali: SM Mlekovita, Mars Polska, Coca-Cola HBC Polska, SM, OSM Sierpc, PepsiCo Poland, SM Mlekoop, Maspex S.A. oraz Grupa Żywiec.

VII Forum Spalania Biomasy i Odpadów

Warszawa, 1.03.2018 r.

www.cbepolska.pl/pl/vii-forum-spalania-biomasy-i-odpadow.html

To cykl debat, spotkań i wydarzeń towarzyszących, których tematyka obejmuje najbardziej istotne kwestie dla rozwoju sektora biomasowego oraz podmiotów związanych z branżą WTE (*waste to energy*). Głównym celem forum jest zgromadzenie ekspertów z wielu krajów, by mogli wymieniać się doświadczeniami dotyczącymi najnowszych osiągnięć związanych z wykorzystaniem biomasy i odpadów na cele energetyczne. Forum funkcjonuje jako platforma wymiany aktualnej wiedzy oraz istotne narzędzie w zakresie transferu know-how, technologii i innowacji. Wydarzenie rocznie gromadzi szerokie spektrum przedstawicieli rynku, w tym ekspertów branży energetycznej

i przemysłu, dostawców biomasy, reprezentantów sektora komunalnego, naukowców, inżynierów i technologów, a także organizacje branżowe, instytucje finansowe oraz przedstawiciele rządu i administracji.

VII Forum to miejsce istotnej merytorycznej debaty w gronie specjalistów, a jednocześnie prezentacja najnowszych i najciekawszych rozwiązań technologicznych dla sektora.

Tegoroczna edycja forum będzie skupiać się na możliwościach rynków biomasy i odpadów, w szczególności na obszarach biznesowych, prawnych i technicznych. Eksperti ocenią potencjał biomasy oraz paliw alternatywnych (RDF, SRF) na rynku i będą dyskutować na temat polityki rozwoju między innymi w świetle rynku mocy, spółdzielni i klastrów energetycznych oraz pakietu zimowego. Panele dyskusyjne przewidziane są m.in. na temat aktualnych kierunków legislacyjnych dotyczących biomasy na cele energetyczne, europejskiego rynku paliw alternatywnych i biomasowych – pellet, RDF, zrębka. Prezentowany będzie także projekt dofinansowany przez NFOŚiGW, pn. *Budowa kotłowni miejskiej bazującej na produkcji energii cieplnej ze spalania biomasy w Nidzicy*. ■

JAK WNIOSKOWAĆ O PATRONAT HONOROWY NFOŚiGW

Wydarzenie powinno mieć charakter ponadregionalny lub międzynarodowy, a także być tematycznie związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Należy pobrać wniosek ze strony www.nfosigw.gov.pl/o-nfosigw/patronat-honorowy-nfosigw/, czytelnie go wypełnić i podpisać (musi to być osoba upoważniona do reprezentowania wnioskodawcy). Skan podpisanego wniosku trzeba wysłać – minimum 30 dni przed wydarzeniem – do NFOŚiGW na adres: fundusz@nfosigw.gov.pl, w tytule e-maila wpisując „PATRONAT”. Potwierdzenie otrzymania patronatu przesyłane jest oficjalnym pismem i drogą e-mailową.

Wzór wniosku i opis zasad przyznawania patronatów znajdują się na wyżej wymienionej stronie; o szczegóły można pytać, dzwoniąc do Departamentu Promocji i Komunikacji Społecznej
Joanna Heyda
tel. 22 45-90-251

Recykling

Kronika działań Funduszu

Oprac. MICHAŁ SOBOTA

29.12.2017

Podpisanie przez Kazimierza Kujdę, Prezesa Zarządu NFOŚiGW, i Macieja Chorowskiego, Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, w siedzibie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w obecności m.in. Ministra Jarosława Gowina umowy na zakup około tysiąca innowacyjnych autobusów bezemisyjnych.

Tego samego dnia podpisano umowę o unijne dofinansowanie przedsięwzięcia pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków z przetwarzaniem osadów ściekowych w Łukowie wraz z rozbudową i modernizacją sieci kanalizacyjnej i wodociągowej”. Koszt inwestycji to 92 114 253,69 zł, przy czym dotacja z Unii Europejskiej wyniesie 47 414 928,38 zł, a kolejne 18 726 858,00 zł beneficjent pożyczyci z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Umowę podpisali Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda oraz Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Usług i Inżynierii Komunalnej w Łukowie Władysław Marcin Karaś.

28.12.2017

NFOŚiGW podpisał cztery umowy ze Szczecińską Energetyką Ciepłą na dofinansowanie tamtejszej dystrybucji ciepła i chłodu. Projekty o łącznej wartości ponad 108 mln zł zasili dotacja w wysokości blisko 58 mln zł z POIiŚ. Umowy, na podstawie których zostaną przekazane dofinansowania, podpisali: Wiceprezes Zarządu NFOŚiGW Artur Michalski oraz Prezes Zarządu SEC Sp. z o.o. Mariusz Majkut.

Tego samego dnia Wiceprezes Zarządu Artur Michalski i Prezes Zarządu MPEC w Rzeszowie Lesław Witold Bączal w siedzibie Narodowego Funduszu podpisali umowę na budowę nowych sieci ciepłowniczych, przyłączy i węzłów. Koszt całkowity przedsięwzięcia wynosi 26 819 600,25 zł, z czego unijne dofinansowanie oszacowano na kwotę 12 120 000,00 zł.

21.12.2017

We Wrocławiu i w Siechnicach na Dolnym Śląsku wybudowane zostaną sieci ciepłownicze. Projekty Zespołu Elektrociepłowni Wrocławskich Kogeneracja S.A. o łącznej wartości blisko 13,5 mln zł otrzymają unijne wsparcie. NFOŚiGW przekaże na ten cel 4,6 mln zł. Umowy sfinalizowano w siedzibie NFOŚiGW, reprezentowanym przez Wiceprezesa Zarządu Artura Michalskiego. Dokumenty ze strony beneficjenta podpisali: Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Wojciech Heydel, oraz Członek Zarządu, Dyrektor ds. Handlu i Rozwoju Maciej Tomaszewski.

Tego samego dnia została podpisana umowa w sprawie dofinansowania przedsięwzięcia „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury do odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych oraz rozbudowa sieci wodociągowej w aglomeracji Nowa Dęba”. Projekt wart 26 mln zł otrzyma dofinansowanie ze środków NFOŚiGW. Umowę w sprawie dofinansowania w formie pożyczki podpisano w siedzibie NFOŚiGW, który był reprezentowany przez Prezesa Kazimierza Kujdę.

Ze strony beneficjenta, czyli Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o. o. w Nowej Dębie, obecni byli: Prezes Zarządu Antoni Kapusta oraz Zastępca Prezesa, Główny Księgowy Marek Pabian.

30.11.2017

W Warszawie odbyła się międzynarodowa konferencja „Finansowanie efektywności energetycznej w Polsce, Czechach, na Słowacji i Litwie” zorganizowana przez Komisję Europejską we współpracy z Ministerstwem Energii, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz z Inicjatywą Finansowania Środowiska ONZ. Fundusz reprezentowali Zbigniew Kamiński i Marcin Jamiołkowski.

24.11.2017

Na terenie Warszawy, Pruszkowa i Serocka za 1,2 mld zł będzie realizowany nowy (szósty) etap wodno-ściekowego przedsięwzięcia, dofinansowanego przez NFOŚiGW kwotą 637 mln zł z Funduszu Spójności. W sumie, na sześć faz projektu, warszawskie MPWiK otrzyma ok. 3,3 mld zł, z czego dotychczas wypłacono 2,2 mld zł, a do 2023 r. dodatkowe wsparcie wyniesie 1,1 mld zł.

Umowę na realizację tego projektu podpisał Kazimierz Kujda, Prezes Zarządu NFOŚiGW oraz Renata Tomasiak i Jerzy Starzyński, Prezes i Członek Zarządu, reprezentujący MPWiK w m.st. Warszawie.

Informacja z tego samego dnia. Rozbudowa systemu odprowadzania ścieków i gospodarki osadowej w Kołobrzegu

będzie kosztowała 38 mln zł. Beneficjent otrzyma 20 mln zł jako dotację z unijnego działania 2.3. Projekt Miejskich Wodociągów i Kanalizacji w Kołobrzegu realizowany będzie do końca 2020 r., a umowę dotyczącą dofinansowania z Funduszu Spójności, w ramach POIiŚ 2014-2020, podpisano w siedzibie Funduszu, który był reprezentowany przez Prezesa Zarządu Kazimierza Kujdę. Ze strony kołobrzesckiej spółki umowę podpisał Prezes Zarządu Paweł Hryciów.

23.11.2017

W siedzibie NFOŚiGW Prezes Zarządu Kazimierz Kujda oraz reprezentujący MPWiK w Żyrardowie Prezes Zarządu Hanna Biezuńska i Prokurent Danuta Ryszkowska podpisali umowę na modernizację i przebudowę oczyszczalni ścieków, sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej. To inwestycje, które zostaną zrealizowane w ramach projektu *Gospodarka wodno-ściekowa w mieście Żyrardów – Etap III*. Przedsięwzięcie pochłonie ponad 51 mln zł, z czego 26 mln zł pokryje NFOŚiGW z unijnego budżetu.

22.11.2017

W siedzibie NFOŚiGW Wiceprezes Zarządu Roman Wójcik i Burmistrz Jarocina Adam Pawlicki podpisali umowę, dzięki której parki, skwery i przyuliczna zieleń w Jarocinie zyskają nowe życie. Ponad 32 hektary zostaną zagospodarowane lub odnowione za pieniądze z UE. NFOŚiGW przyznał gminie dotację 12 mln zł z działania 2.5 *Poprawa jakości środowiska miejskiego*.

Przedstawiciel NFOŚiGW Wiceprezes Zarządu Roman Wójcik podpisał umowę z m.st. Warszawą na dofinansowanie rewitalizacji trzech parków. Park im. Cichociemnych Spadochroniarzy AK, Park Akcji „Burza” wokół Kopca Powstania Warszawskiego oraz Fort V

Włochy zostaną odnowione i rozbudowane dzięki wsparciu z UE. NFOŚiGW udostępni 21,6 mln zł z działania 2.5 na przedsięwzięcie warte 28,8 mln zł.

20.11.2017

NFOŚiGW w ramach Projektu Doradztwa Energetycznego zorganizował w Białymstoku dwie konferencje pn. „Efektywność energetyczna i OZE – oferta finansowa i wsparcie doradcze”, podczas których podpisano siedem umów na projekty realizowane na terenie Podlasia. W sumie NFOŚiGW przekaże ponad 42 mln zł wsparcia ze środków unijnych i krajowych.

17.11.2017

Kazimierz Kujda, Prezes Zarządu NFOŚiGW, oraz Leszek Trzeciak, Prezes, i Jakub Kolecki, Wiceprezes Zarządu radomskiej spółki Wodociągi Miejskie, podpisali umowę o dofinansowanie w ramach unijnego działania 2.3 *Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach*. Projekt o całkowitej wartości 372 mln zł otrzyma dotację w wysokości 192 mln zł.

14-15.11.2017

NFOŚiGW zorganizował w Augustowie międzynarodową konferencję dotyczącą ochrony obszarów podmokłych, współfinansowaną ze środków Funduszu Współpracy Dwustronnej Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 w ramach Programu Operacyjnego PO2 *Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów*. Celem konferencji było wsparcie polsko-norweskiej wymiany doświadczeń, wiedzy, technologii i dobrych praktyk oraz propagowanie nowoczesnych technologii z zakresu ochrony obszarów podmokłych.

13.11.2017

Artur Michalski, Wiceprezes Zarządu Funduszu, oraz Andrzej Jabłonka,

Prezes Zarządu PUGK Nidzica, podpisali w siedzibie NFOŚiGW umowę na ponad 5 mln zł unijnej dotacji na budowę kotłowni miejskiej bazującej na produkcji energii cieplnej ze spalania biomasy. Projekt będzie kosztował prawie 17 mln zł.

Tego samego dnia w Szczecinku odbyło się spotkanie prasowe dotyczące podpisywanej umowy o dofinansowanie projektu *Poprawa jakości środowiska w miastach na terenie Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty*, w którym uczestniczył Wiceprezes Zarządu NFOŚiGW Roman Wójcik. Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty otrzyma blisko 14 mln zł na inwestycję wartą ponad 17 mln zł.

10.11.2017

Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda zaprezentował podczas tegorocznego szczytu klimatycznego ONZ – COP23 w Bonn unikatowy system finansowania działań na rzecz ochrony środowiska w Polsce.

7.11.2017

NFOŚiGW zawarł dwie pierwsze umowy dotyczące wytwarzania energii ze źródeł geotermalnych z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej. Unijne pieniądze na rozbudowę systemów geotermalnych otrzymają: Geotermia Podhalańska – 12,2 mln zł oraz Geotermia Toruń – 19,5 mln zł. Łączna wartość całkowita obu projektów wyniesie 73 mln zł.

3.11.2017

W siedzibie NFOŚiGW Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda oraz reprezentujący MPWiK w Jaworznie – Prezes Zarządu Józef Natonek i Wiceprezes Zarządu Rafał Łabaj podpisali umowę na modernizację oczyszczalni ścieków Jaworzno-Dąb, budowę i modernizację sieci kanalizacji sanitarnej

oraz budowę i przebudowę sieci wodociągowej. Wartość całkowita projektu to ponad 111 mln zł, z czego 58 mln zł pokryje unijny budżet.

30.10.2017

Wiceprezes Zarządu NFOŚiGW Artur Michalski podpisał umowę o dofinansowanie pierwszego kogeneracyjnego projektu. Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie otrzyma 55 mln zł na przedsięwzięcie „Budowa efektywnego systemu energetycznego miasta Tarnowa z wykorzystaniem energii odnawialnej i skojarzonego wytwarzania”, które oszacowano na prawie 65 mln zł.

Tego samego dnia Prezes Zarządu Kazimierz Kujda oraz Prezes Piotr Ziętara i Prokurent Paweł Senderek – reprezentujący MPWiK S.A. w Krakowie – podpisali umowę na projekt *Gospodarka wodno-ściekowa w Krakowie – Etap VI*. Przedsięwzięcie pochłonie ponad 70 mln zł, z czego 36,5 mln zł pokryje NFOŚiGW z unijnego budżetu.

27.10.2017

Ponad 22,1 mln zł dofinansowania otrzymało PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., spółka z Grupy Kapitałowej PGE, na podstawie trzech umów podpisanych w siedzibie NFOŚiGW przez Wiceprezesa Zarządu Artura Michalskiego w ramach unijnego działania 1.5 i poddziałania 1.6.2. Udzielone wsparcie zostanie przeznaczone na zmodernizowanie i wybudowanie nowej sieci ciepłowniczej, zainstalowanie indywidualnych węzłów ciepłych oraz modernizację istniejących.

24.10.2017

Ponad 6 mln zł dofinansowania otrzyma Kraśnik na podstawie podpisanej umowy z NFOŚiGW w ramach unijnego działania 2.5. Dotacja zostanie

wykorzystana na odnowę i rozwój 32,67 ha terenów zieleni w mieście, co w sumie będzie kosztowało 7 197 864,53 zł.

Tego samego dnia Wiceprezes Zarządu NFOŚiGW Artur Michalski z przedstawicielami kilku instytucji – m.in. Państwowym Instytutem Badawczym oraz Green Business Norway – uczestniczył w spotkaniu poświęconym kampanii „Stop smog”, której głównym celem jest podniesienie świadomości ekologicznej Polaków oraz ukazanie, jak szkodliwe dla zdrowia ludzi i natury jest spalanie w przydomowych paleniskach rozmaitych odpadów.

19-20.10.2017

NFOŚiGW patronował III Ogólnopolskiemu Szczytowi Gospodarczemu w Siedlcach, podczas którego Prezes Zarządu Kazimierz Kujda otrzymał wyróżnienie „Bursztyn Polskiej Gospodarki 2017” za konsekwentne i skuteczne działania wspierające projekty realizowane przez samorządy, przedsiębiorstwa, podmioty publiczne i organizacje społeczne w zakresie polskiego systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

18.10.2017

Za propagowanie odnawialnych źródeł energii nagrodzono NFOŚiGW podczas targów POL-ECO-SYSTEM. Statuetkę i certyfikat, przyznane przez Fundację Ośrodek Wspierania Ekologii, odebrał Wiceprezes Zarządu NFOŚiGW Artur Michalski.

17.10.2017

Troje dziennikarzy, z Polskiej Agencji Prasowej oraz branżowych portali teraz-srodowisko.pl i gramwielone.pl, otrzymało nagrodę NFOŚiGW w pierwszej edycji konkursu „Eko Dziennikarz”. Laureatów ogłoszono podczas konferencji prasowej Zarządu

Funduszu w trakcie targów POL-ECO-SYSTEM w Poznaniu.

Tego samego dnia podpisano umowę, dzięki której NFOŚiGW przekaże unijne 241 mln zł na wielką ekologiczną inwestycję Poznania na VI etap uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej. Dotację NFOŚiGW przekaże poznańskiej spółce Aquanet. Projekt wart blisko 473 mln zł zakończy się do 2023 r. Umowę podczas targów POL-ECO-SYSTEM w Poznaniu podpisali: Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda oraz Wiceprezes Marek Borkowski i Prokurent Andrzej Kazirod ze spółki Aquanet. Projekt dofinansowano w ramach unijnego działania 2.3.

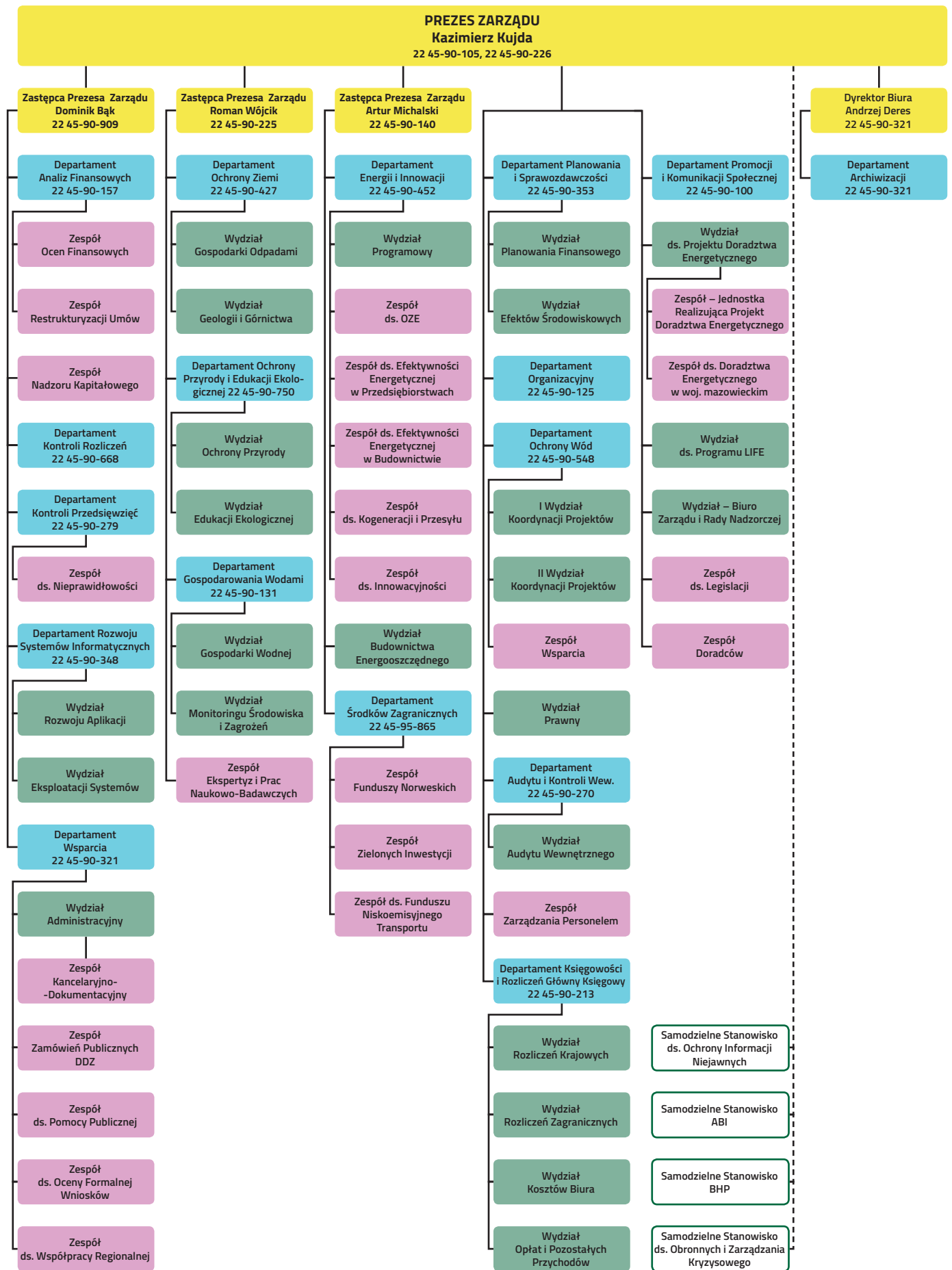
16.10.2017

W przeddzień targów POL-ECO-SYSTEM w Poznaniu, ukazał się pierwszy numer nowego kwartalnika NFOŚiGW pn. „Fundusz dla Środowiska”, którego celem jest informowanie szerokiego kręgu odbiorców, a zwłaszcza beneficjentów, o działalności NFOŚiGW. Gazeta miała 44 strony i wydano ją w nakładzie 3000 egz.

11.10.2017

W siedzibie Warszawskiego Banku Żywności w Piastowie w obecności Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska, Wiceministra Sławomira Mazurka, spotkali się Wiceprezes Zarządu Roman Wójcik oraz reprezentanci pięciu Banków Żywności z: Ciechanowa, Grudziądza, Kielc, Olsztyna i Wrocławia, które to banki otrzymały w sumie ponad 1,6 mln zł dotacji z NFOŚiGW na selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów. Dotychczas Fundusz dofinansował dziewięć innych placówek na łączną kwotę 2,4 mln zł. ■

Schemat organizacyjny NFOŚiGW

Przez cały rok z troską o środowisko

2018

Styczeń

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Luty

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

Marzec

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Kwiecień

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	S	N
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Maj

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Czerwiec

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Lipiec

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	S	N
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Sierpień

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Wrzesień

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	S	N
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Październik

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Listopad

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Grudzień

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	S	N
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ul. Konstruktorska 3a, 02-673 Warszawa

informacja: 22 45 90 100; e-mail: fundusz@nfosigw.gov.pl; www.nfosigw.gov.pl

 /NarodowyFunduszOchronySrodowiskaiGospodarkiWodnej /nfosigw